

ОПШТИНА ВРЊАЧКА БАЊА
OPŠTINA VRNJAČKA BANJA
MUNICIPALITY OF VRNJAČKA BANJA

ЛОКАЛНИ АКЦИОНИ ПЛАН ЗАПОШЉАВАЊА
И РАЗВОЈА ЉУДСКИХ РЕСУРСА
ОПШТИНЕ ВРЊАЧКА БАЊА ЗА 2017. ГОДИНУ
са пројекцијама за 2018. и 2019. годину

ЛОКАЛНИ АКЦИОНИ ПЛАН ЗАПОШЉАВАЊА И РАЗВОЈА ЉУДСКИХ РЕСУРСА ОПШТИНЕ ВРЊАЧКА БАЊА ЗА 2017. ГОДИНУ са пројекцијама за 2018. и 2019. годину

РАДНА ГРУПА:

Даница Гочанин дипл. менаџер

Стручни консултант за област запошљавања

Саветник Националне службе за запошљавање, филијала Краљево, испостава Врњачка Бања

Координатор радне групе

Небојша Алимпић дипл. економиста мастер

Координатор локалног економског развоја

Заменик координатора радне групе

Јелена Богојевић дипл. економиста мастер

Шеф одсека за локални економски развој

Јелена Чеперковић дипл. економиста, мастер

председник Актива директора основних и средњих школа

Директорка Угоститељско-туристичке школе са домом ученика, Врњачка Бања

Сандра Миодраговић дипл. правник

Директорка установе „Центар за социјални рад“, Врњачка Бања

Душан Стевановић дипл. инг.

Председник Општег удружења предузетника општине Врњачка Бања

Миомир Михајловић дипл. економиста

Представник Привредног савета

Предраг Алимпић

Потпредседник Савета за унапређење положаја ОСИ

Марија Рајковић Ђосић дипл. економиста мастер

Председник Савета за младе СО Врњачка Бања

Заменик координатора КЗМ

УВОД	6
1. ПОЈАМ И ПРАВНИ ОСНОВ.....	6
2. УЛОГЕ И ЗАДАЦИ КЉУЧНИХ ПАРТЕНЕРА	8
I МАКРОЕКОНОМСКИ ОКВИР	9
1. ЕКОНОМСКА СИТУАЦИЈА НА РЕПУБЛИЧКОМ НИВОУ	9
2. СТАЊЕ И ТОКОВИ НА ТРЖИШТУ РАДА.....	10
2.1. Трендови на тржишту рада.....	10
II АНАЛИЗА СТАЊА НА НИВОУ ОПШТИНЕ ВРЊАЧКА БАЊА	12
1. ДЕМОГРАФСКЕ КАРАКТЕРИСТИКЕ, СТАЊЕ И КРЕТАЊЕ НА ТРЖИШТУ РАДА.....	12
1.1. Демографске карактеристике.....	12
1.1.1. Укупно становништво.....	12
1.1.2. Становништво према старосним групама и полу, 2013-2014.	18
1.1.3. Становништво према старосним групама, 2014.	18
1.1.4. Етничка структура становништва према попису из 2011. године	19
1.1.5. Образовна структура становништва.....	20
1.2. Незапосленост.....	23
1.2.1. Структура незапослености према радном искуству, инвалидитету, држављанству и националности.....	23
1.2.2. Структура незапослености према степену стручне спреме	26
1.2.3. Структура незапослености према годинама старости	28
1.3. Запосленост у општини Врњачка Бања у периоду 2001. – 2014. године (годишњи просек).....	30
1.4. Структура привреде.....	38
2. SWOT АНАЛИЗА НИВОА РИЗИКА НА ТРЖИШТУ РАДА	40
III КВАНТИТАТИВНА АНАЛИЗА ОСТВАРЕНИХ РЕЗУЛТАТА ЛАПЗ У ПЕРИОДУ 2013-2016	43
IV ПРИОРИТЕТИ И ЦИЉЕВИ ЗА РЕАЛИЗАЦИЈУ ЛАПЗ 2017.	47
1. ЦИЉЕВИ И ПРИОРИТЕТИ НАЦИОНАЛНОГ АКЦИОНОГ ПЛАНА ЗА ЗАПОШЉАВАЊЕ ЗА 2017. ГОДИНУ	47
2. ПРИОРИТЕТИ И ЦИЉЕВИ ЛОКАЛНОГ АКЦИОНОГ ПЛАНА ЗА ЗАПОШЉАВАЊЕ ЗА 2017. ГОДИНУ	48
3. ПРОГРАМИ И МЕРЕ АКТИВНЕ ПОЛИТИКЕ ЗАПОШЉАВАЊА.....	49
3.1. Програм „Локални економски развој“ и мере у оквиру програма Стратегије одрживог развоја општине Врњачка Бања 2013-2023. године	49
3.2. Програм социјалне инклузије	53
3.3. Програм преквалификације, доквалификације и специјализације.....	54
3.4. Програми и мере Локалног акционог плана за младе 2015-2019. за 2017. годину	55

IV	ЦИЉНЕ ГРУПЕ	57
V	РИЗИЦИ ЗА РЕАЛИЗАЦИЈУ ЛАПЗ-А 2017	58
VI	ФИНАНСИЈСКА СРЕДСТВА ЗА РЕАЛИЗАЦИЈУ ЛАПЗ-А 2017	59
VII	ПРАЂЕЊЕ И ОЦЕНА ЕФЕКТА	60
VIII	НОСИОЦИ ПОСЛОВА РЕАЛИЗАЦИЈЕ ЛАПЗ-А 2017	60

УВОД

1. ПОЈАМ И ПРАВНИ ОСНОВ

„Локални акциони план запошљавања и развоја људских ресурса општине Врњачка Бања за 2017. годину - са пројекцијама за 2018. и 2019. годину“, представља инструмент спровођења активне локалне политике запошљавања у 2017. години и усклађен је са циљевима Националног плана за запошљавање за 2017. годину, Стратегије одрживог развоја 2013-2023. године и Локалног акционог плана за младе 2015-2019. године. Њиме се дефинишу циљеви и приоритети политике запошљавања и утврђују програми и мере који ће се реализовати како би се достигли постављени циљеви и омогућило одрживо повећање запослености. У изради овог документа и дефинисању циљева и приоритета политике запошљавања учествовали су: социјални партнери, релевантне институције и остале заинтересоване стране.

Циљеви израде ЛАПЗ-а су: идентификовање проблема, препознавање група са натпросечним ризиком од незапослености и дизајнирање мера активне политике запошљавања којима би се деловало на узроке проблема и смањиле разлике у погледу ризика незапослености. Кључна питања којима се ЛАПЗ бави су: какво је стање на тржишту рада у локалној заједници, шта је утицало на такво стање, какве су перспективе, које су мере на располагању, као и који ће ефекти бити постигнути.

Правни основ за израду ЛАПЗ-а налази се у члану 41. Закона о запошљавању и осигурању за случај незапослености („Службени гласник РС”, бр. 36/09, 88/10 и 38/2015) којим је дефинисано спровођење активне политике запошљавања и дата могућност локалним самоуправама да израде Локални акциони план запошљавања на годишњем нивоу.

Према Националном акционом плану запошљавања за 2017. годину, јединица локалне самоуправе може до 31. Јануара, 2017. године, преко надлежне филијале НСЗ, поднети министарству надлежном за послове запошљавања захтев за учешће у финансирању програма или мера активне политике запошљавања.

Узимајући у обзир мишљења филијала на поднете захтеве, НСЗ доставља министарству предлог за учешће у финансирању програма или мера активне политике запошљавања, у року од 30 дана од дана истека рока за подношење захтева.

У 2017. години одобраваће се учешће у финансирању програма или мера активне политике запошљавања, и то:

- јавни радови,
- програм стручне праксе,
- програм стицања практичних знања,
- субвенције за запошљавање незапослених лица из категорије теже запошљивих.

Услов за одобравање учешћа у финансирању програма или мера активне политике запошљавања је да општина Врњачка Бања има:

- формиран Локални савет за запошљавање,
- донет Локални акциони план запошљавања (ЛАПЗ),
- обезбеђено више од половине потребних средстава за финансирање одређеног програма или мере.
- усклађене програме и мере са приоритетима и циљевима локалног економског развоја и локалног тржишта рада.

Локални акциони план запошљавања и развоја људских ресурса општине Врњачка Бања за 2017. годину - са пројекцијама за 2018. и 2019. годину садржи све елементе предвиђене Законом, а Локални савет за запошљавање дао је позитивно мишљење на исти. Спровођење акционог плана и предвиђених приоритета и мера подразумева активно учешће и сарадњу свих сегмената јавног, цивилног и пословног сектора на подручју Општине Врњачка Бања. Из тог разлога су у припреми нацрта Плана запошљавања коришћени подаци Националне службе за запошљавање као и подаци релевантних институција и организација.

2. УЛОГЕ И ЗАДАЦИ КЉУЧНИХ ПАРТЕНЕРА¹

Локална самоуправа: успостављање адекватног пословног амбијента за улагање и развој предузетништва, прилагођавање локалних услуга у функцији бржег запошљавања (дечја забавишта и обданишта, бољи транспорт...); интеграција политике запошљавања у све политике развоја на локалном нивоу; уступање простора за нове иновативне програме нпр. технолошки паркови, инкубатори, центри за тренинг.

Послодавци: креирање нових радних места; програми стицања прве радне праксе за младе; запошљавање лица која спадају у категорију теже запошљивих лица (старији од 45 година, жене, особе са инвалидитетом, приправници, ...); давање информација о будућим потребама у погледу знања, вештина и способности, дефинисање стандарда занимања и квалификација.

Синдикати: подршка запошљавању кроз развој синдикалне свести и конструктивну подршку процесима приватизације у погледу спровођења превентивних мера и усмеравање отпремнина на ново запошљавање; инсистирање на друштвено одговорном и законитом пословању и унапређењу квалитета понуде послова; предлагање средстава за развој образовних програма и мера активне политике запошљавања...

Организације социјалне економије и цивилног друштва: као промотери „трећег“ сектора могу допринети запошљавању теже запошљивих лица кроз разне облике стицања радног искуства уз обуку; развој нових услуга и креирање нових радних места (нпр. „спортски аниматори“); олакшање приступа на тржиште рада женама кроз развој услуга за помоћ у домаћинству и слично.

Образовне институције: имају кључну улогу у формирању и развоју конкурентне радне снаге, подизању нивоа запошљивости, унапређењу предузетничких вештина и развоју грађанског друштва оријентисаног на акције и промене.

Привредна комора, Агенције за развој МСП, Агенције за регионални развој: развој мапе ресурса, трасирање праваца развоја и пружање консултантских услуга предузећима са вишковима и новим предузетницима.

Национална служба за запошљавање: идентификација карактеристика локалних тржишта рада и могућности за запошљавање, утврђивање потреба послодаваца, добро усмеравање средстава за активне мере политике запошљавања, посредовање у запошљавању незапосленим лицима, посредовање између предузећа и образовних институција и приватних агенција за запошљавање.

¹ Извор: Израда локалног акционог плана запошљавања, Приручник за локалне самоуправе, УНДП Србија, Београд 2010. године

I МАКРОЕКОНОМСКИ ОКВИР²

1. ЕКОНОМСКА СИТУАЦИЈА НА РЕПУБЛИЧКОМ НИВОУ

Позитивни трендови опоравка привредне активности, започети током 2015. године, интензивирани су у првом кварталу 2016. године, кроз наставак смањивања унутрашних и спољних неравнотежа и раст привреде на здравим основама. Спроведене реформе у области грађевинарства и радног законодавства, уз снажно фискално прилагођавање, повољно су утицале на инвестициони амбијент. Настављено је и са опоравком компоненти домаће тражње (потрошње домаћинства и инвестиција), на шта указују индикатори инвестиционе активности (производња опреме, издате грађевинске дозволе, раст новоодобрених кредита привреди, јавни инфраструктурни радови итд.).

Захваљујући предузетим мерама економске политике, кориговане су пројекције БДПа за 2016. годину (убрзање раста БДПа на 2,5%, што је за 0,7 процентних поена више у односу на пројекцију из новембра 2015. године).

У марту 2016. године укупна индустрија остварила је међугодишњи раст од 8,8%. Највећи допринос расту дала је прерађивачка индустрија са стопом од 5,9% која је вођена растом прехрамбене, дуванске, индустрије гуме и пластике. Такође, настављен је тренд раста производње електричне енергије и рударства (по 16,6% респективно). У првом кварталу 2016. године забележен је и раст укупне индустрије од 10,5%.

Просечна нето зарада у марту 2016. године на међугодишњем нивоу повећана је за 6,4% номинално, што је највиши раст још од децембра 2013. године. Реална стопа раста просечне зараде дефлационирана је индексом потрошачких цена, тако да је у марту 2016. године, просечна нето зарада повећана реално за 5,8% у односу на исти месец претходне године. Реални и номинални пад зарада у јавном сектору током 2015. године, утицао је на смањивање разлике у просечној заради јавног сектора и ван њега са око 9% у марту 2015. године на око 6% у истом месецу 2016. године.

Спољнотрговинска робна размена у марту 2016. године значајно је побољшана. Укупна спољнотрговинска размена Републике Србије током првог квартала износила је око 7,1 млрд. евра, што представља међугодишњи раст од око 411,6 мил. евра (6,2%). Међугодишњи раст извоза од 8,3% највећим делом је опредељен растом извоза електричне опреме, хемикалија, хемијских и дуванских производа (раст од 47,7%, 37,2% и 128,7%, респективно). Друмска возила су и даље најзначајнији извозни производ са учешћем у укупном извозу робе од 12,9%.

Платнобилансна позиција земље је значајно побољшана. Дефицит текућег рачуна у првом кварталу 2016. године је преполовљен и износио је 3,4% БДПа (249,4 мил. евра). У структури извоза и увоза услуга доминирају услуге транспорта, туристичке, ИТ и остале пословне услуге. Процењује се даље смањење дефицита текућег биланса, уз пуну покривеност страним директним инвестицијама. У истом периоду, дефицит буџета Републике Србије износио је 13,1 млрд. динара. Дефицит буџета, према широј дефиницији, која у расходе укључује и пројектне зајмове који нису део буџета, али припадају нивоу Републике Србије, износио је 22,6 млрд. динара. Капитални расходи финансирани из пројектних зајмова већи су у периоду јануар – април 2016. године за 6,1 млрд. динара у односу на исти период претходне године.

² Национални акциони план запошљавања за 2017. годину

2. СТАЊЕ И ТОКОВИ НА ТРЖИШТУ РАДА³

2.1. Трендови на тржишту рада

На основу података Републичког завода за статистику (РЗС) из Анкете о радној снази (АРС), прате се кретања и врши процена укупне радне снаге у Републици Србији. На основу резултата спроведених полугодишњих и кварталних анкета, РЗС сваке године објављује годишњу АРС са просечним подацима за претходну годину. Такође, у току маја 2016. године, РЗС је извршио ревизију података за 2014. и 2015. годину. Последњи расположиви подаци су за I квартал 2016. године.

На основу података из АРС, може се закључити да је дошло до побољшања индикатора тржишта рада.

Година	Становништво радног узраста 15-64			
	Укупно	Активно	Запослено	Незапослено
2014.	4.823.399	3.053.076	2.445.710	607.365
2015.	4.752.842	3.021.659	2.470.754	550.905
I квартал 2016.	4.701.370	3.049.689	2.448.364	601.325

Табела 1. Трендови на тржишту рада, за становништво старости 15-64

Извор: АРС, РЗС

Укупан број запослених лица радног узраста (15-64) у 2015. години износио је око 2.470.754 лица, што је, у односу на 2014. годину, повећање за око 25.000 лица. У I кварталу 2016. године забележен је пад броја запослених за око 22.000 лица, али треба имати у виду да је истовремено смањен број становништва радног узраста, уз повећање активног становништва.

Укупан број незапослених лица радног узраста (15-64) у 2015. години износио је 550.905, што је за око 56.500 лица мање у односу на 2014. годину, док је у I кварталу 2016. године забележен пораст броја незапослених за око 51.000 лица.

Стопа активности лица радног узраста (15-64) у 2015. години износила је **63,6%** и повећана је у односу на 2014. годину за 0,3 процентна поена. У I кварталу 2016. године ова стопа износи **64,9%**.

Стопа запослености лица радног узраста (15-64) у 2015. години од **52,0%** је, у односу на 2014. годину, повећана за 1,3 процентних поена, док у I кварталу 2016. године износи **52,1%**.

Стопа незапослености лица радног узраста (15-64) је у 2015. години износила **18,2%** што је за 1,7 процентних поена мање у односу на 2014. годину, док је у I кварталу 2016. године повећана за 1,5 процентних поена и износи **19,7%**.

2.2. Регионални аспект индикатора тржишта рада

Поређењем података за 2014. и 2015. годину, стопа незапослености становништва радног узраста бележи пад у Региону Војводине за 3,4 процентних поена, у Региону Јужне и Источне Србије за 3,6 процентних поена, у Региону Шумадије и Западне Србије за 1,4 процентних поена. У Београдском региону стопа незапослености је порасла за 1,5 процентних поена. У 2015. години нижу стопу незапослености од опште стопе имали су Регион Војводине (16,9%) и Регион Шумадије и Западне Србије (17,8%).

³ Национални акциони план запошљавања за 2017. годину

У I кварталу 2016. године највишу стопу незапослености има Регион Јужне и Источне Србије и износи 21,4%.

Старосна категорија 15-64	Београдски регион	Регион Војводине	Регион Шумадије и Западне Србије	Регион Јужне и Источне Србије	Регион КиМ
2014. година					
Стопа активности	63,9%	63,3%	64,3%	61,2%	...
Стопа запослености	52,8%	50,5%	52,0%	47,0%	...
Стопа незапослености	17,4%	20,3%	19,2%	23,3%	...
2015. година					
Стопа активности	65,4%	62,3%	64,5%	61,9%	...
Стопа запослености	53,0%	51,7%	53,0%	49,7%	...
Стопа незапослености	18,9%	16,9%	17,8%	19,7%	...
Стопа неактивности	34,6%	37,7%	35,5%	38,1%	...
I квартал 2016. године					
Стопа активности	67,6%	63,7%	64,7%	63,5%	
Стопа запослености	53,6%	51,2%	53,2%	50,0%	
Стопа незапослености	20,7%	19,5%	17,8%	21,4%	
Стопа неактивности	32,4%	36,3%	35,3%	36,5%	

Табела 2. Кретање основних индикатора тржишта рада по регионима

Извор: АРС, РЗС

Стопа запослености у 2015. години порасла је у свим регионима и то највише у Региону Јужне и Источне Србије за 2,7 процентних поена, са 47% (у 2014. години) на 49,7%. У I кварталу 2016. године најнижа стопа запослености забележена је у Региону Јужне и Источне Србије и износи 50,0%.

У 2015. години вишу стопу активности од опште стопе имали су Београдски регион (65,4%) и Регион Шумадије и Западне Србије (64,5%), односно у I кварталу 2016. године Београдски регион.

II АНАЛИЗА СТАЊА НА НИВОУ ОПШТИНЕ ВРЊАЧКА БАЊА

1. ДЕМОГРАФСКЕ КАРАКТЕРИСТИКЕ, СТАЊЕ И КРЕТАЊЕ НА ТРЖИШТУ РАДА

1.1. Демографске карактеристике

1.1.1. Укупно становништво

Упоредни приказ Општине Врњачка Бања и окружења (Попис 2011. године)

	Површина (km ²)	Процентуално учешће	Број становника	Процентуално учешће	Густина насељености
Србија	88.361	100,00%	7.120.666	100,00%	80,6 ст./km ²
Округ	3.918	4,43%	300.102	4,22%	76,6 ст./km ²
Општина	239	0,27%	27.332	0,38%	114,3 ст./km ²

Извор: РЗС „Попис становништва, домаћинства и станова у РС у 2011.“

Упоредни преглед пораста – пада броја становника по насељима Општине Врњачка Бања у периоду 1948-2011.

Назив насеља	1948.	1953.	1961.	1971.	Година			
					1981.	1991.	2002.	2011.
		+ ланч. индекс + индекс пораста (1948 = 100)	+ ланч. индекс + индекс пораста (1948 = 100)	+ ланч. индекс + индекс пораста (1948 = 100)	+ ланч. индекс + индекс пораста (1948 = 100)	+ ланч. индекс + индекс пораста (1948 = 100)	+ ланч. индекс + индекс пораста (1948 = 100)	+ ланч. индекс + индекс пораста (1948 = 100)
Врњачка Бања	2355	3158	4971	6520	9699	9812	9912	10004
		134,10	157,41	131,16	148,76	101,17	101,02	100,93
		134,10	210,09	276,86	411,85	416,65	420,90	424,80
Вранеша	1409	1415	1432	1487	1550	1529	1422	1400
		100,43	101,21	103,84	104,24	98,65	93,01	98,43
		100,43	101,64	105,54	110,01	108,52	100,93	99,37
Врњци	1577	1734	1332	2729	1569	1846	2000	2268
		109,96	76,82	204,88	57,50	117,66	108,35	113,40
		109,96	84,47	173,05	99,50	117,06	126,83	143,82
Вукушица	385	427	353	320	310	283	244	226
		110,91	82,67	90,66	96,88	91,29	86,22	92,63

		110,91	91,69	83,12	80,52	73,51	63,38	58,71
Гоч	309	289	300	224	155	79	68	52
		93,53	103,81	74,67	69,20	50,97	86,08	76,47
		93,53	97,09	72,50	50,17	205,57	22,01	16,83
Грачац	2395	2386	2277	2129	2012	2045	2012	1824
		99,63	95,44	93,50	94,51	101,64	98,39	90,66
		99,63	95,08	88,90	84,01	85,39	84,01	76,16
Липова	553	592	583	640	762	938	965	932
		107,06	98,48	109,78	119,07	123,10	102,88	96,58
		107,06	105,43	115,74	137,80	169,62	174,51	168,54
Ново Село	2244	2340	2421	2651	3168	3619	3939	4430
		104,28	103,47	109,50	119,51	114,24	108,85	112,47
		104,28	107,89	118,04	141,18	161,28	175,54	197,42
Отроци	849	888	852	761	698	627	540	497
		104,60	95,95	89,32	91,73	89,83	86,13	92,04
		104,60	100,36	89,64	82,22	73,86	63,61	58,54
Подунавци	710	762	811	1070	1315	1365	1441	1495
		107,33	106,43	131,94	122,90	103,81	105,57	103,75
		107,33	114,23	150,71	185,22	192,26	202,96	210,57
Рсавци	435	435	436	424	424	410	400	334
		100,00	100,23	97,25	100,00	96,70	97,56	83,50
		100,00	100,23	97,48	97,48	94,26	91,96	76,79
Руђинци	1128	1211	1276	1335	1468	1826	1998	2452
		107,36	105,37	104,63	109,97	124,39	109,42	122,73
		107,36	113,12	118,36	130,15	161,88	177,13	217,38
Станишинци	934	935	922	722	665	473	375	241
		100,11	98,61	78,31	92,11	71,13	79,29	64,27
		100,11	98,72	77,31	71,20	50,65	40,15	25,81
Штулац	633	822	854	878	973	1007	1129	1177
		129,86	103,90	102,81	110,82	103,50	112,12	104,26
		129,86	134,92	138,71	153,72	159,09	178,36	185,94

Укупно	15916	17394	18820	21940	24768	25875	26492	27332
		109,29	108,20	116,58	112,89	104,47	102,39	103,17
		109,29	118,25	137,85	155,62	162,58	166,45	171,73

Извор података: РС: Упоредни преглед броја становника 1948, 1953, 1961, 1971, 1981, 1991. 2002. и 2011. године, Књига 9.

Кретање становништва на подручју општине Врњачка Бања са проценама до 2014. године, поред апсолутног смањења становништва, карактеришу три основне детерминанте: механички прилив, негативни природни прираштај и демографско пражњење брдско-планинског подручја.

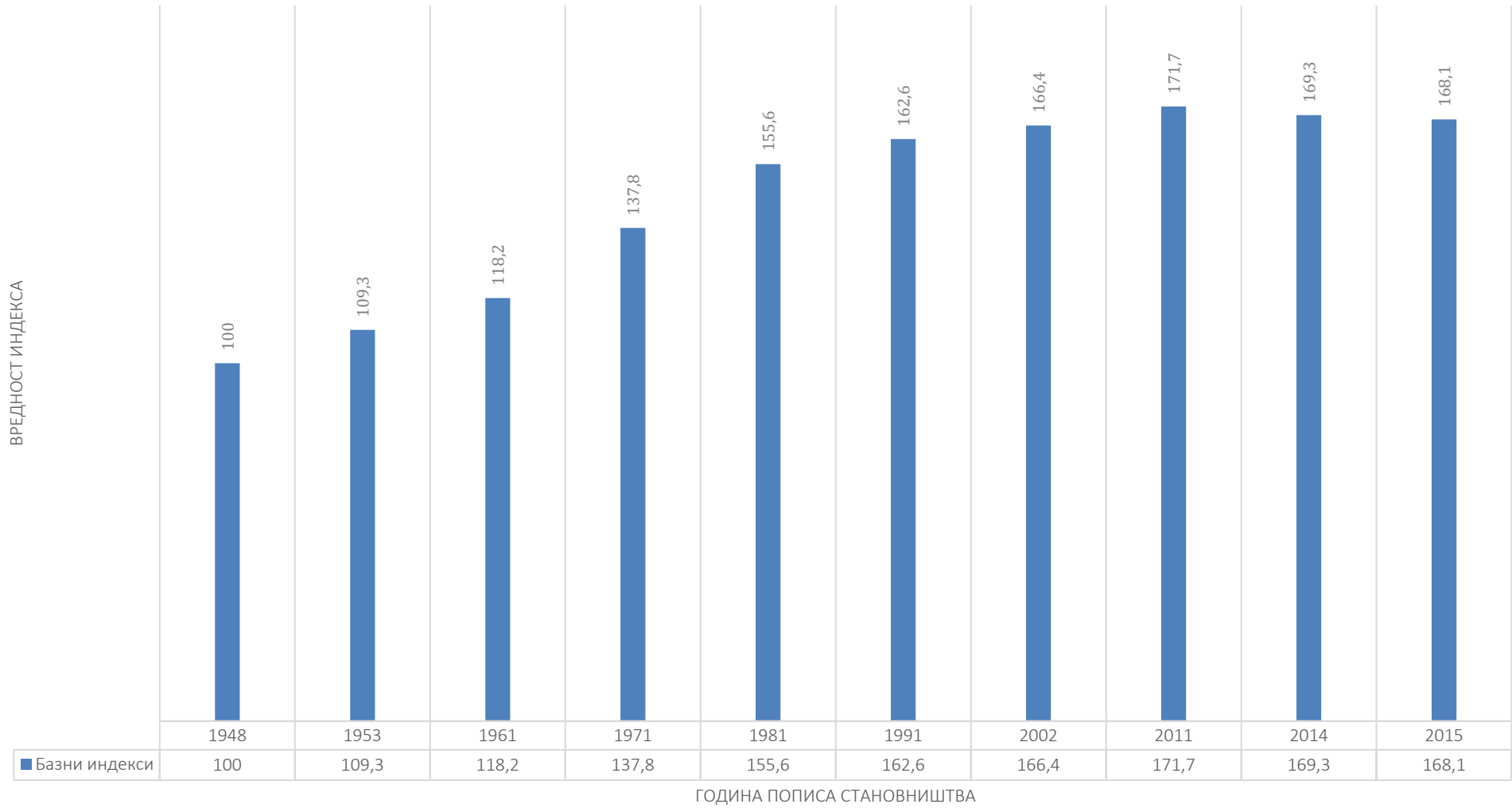
Период од 1948. године до 2012. године карактерише позитиван тренд (са 15.916 у 1948. години, број становника на подручју општине Врњачка Бања се повећао на 27.527 у 2012. години). Међутим, у последњим декадама 1971-1981. и 1991-2012. године општина Врњачка Бања бележи смањење стопе прираста укупног становништва (12,1 и 4,3 на 1.000 становника). Такође, вредности ланчаних индекса опадају (са 116,6 у 1971. на 102,4 у 2002. и 103,2 у 2012. години). Последње три године по први пут се бележи и апсолутни пад броја становника са 27.527 у 2012. години, на 26.751 у 2015. години. Наведену констатацију треба имати увек у виду када се анализирају каснији подаци о кретању незапослености, како би јасније били сагледани трендови кретања на тржишту рада.

Подручје општине Врњачка Бања обухвата општински центар Врњачка Бања и 13 сеоских насеља, тако да становништво према урбано-руралној структури чини 37,3% градског и 62,7% сеоског становништва.

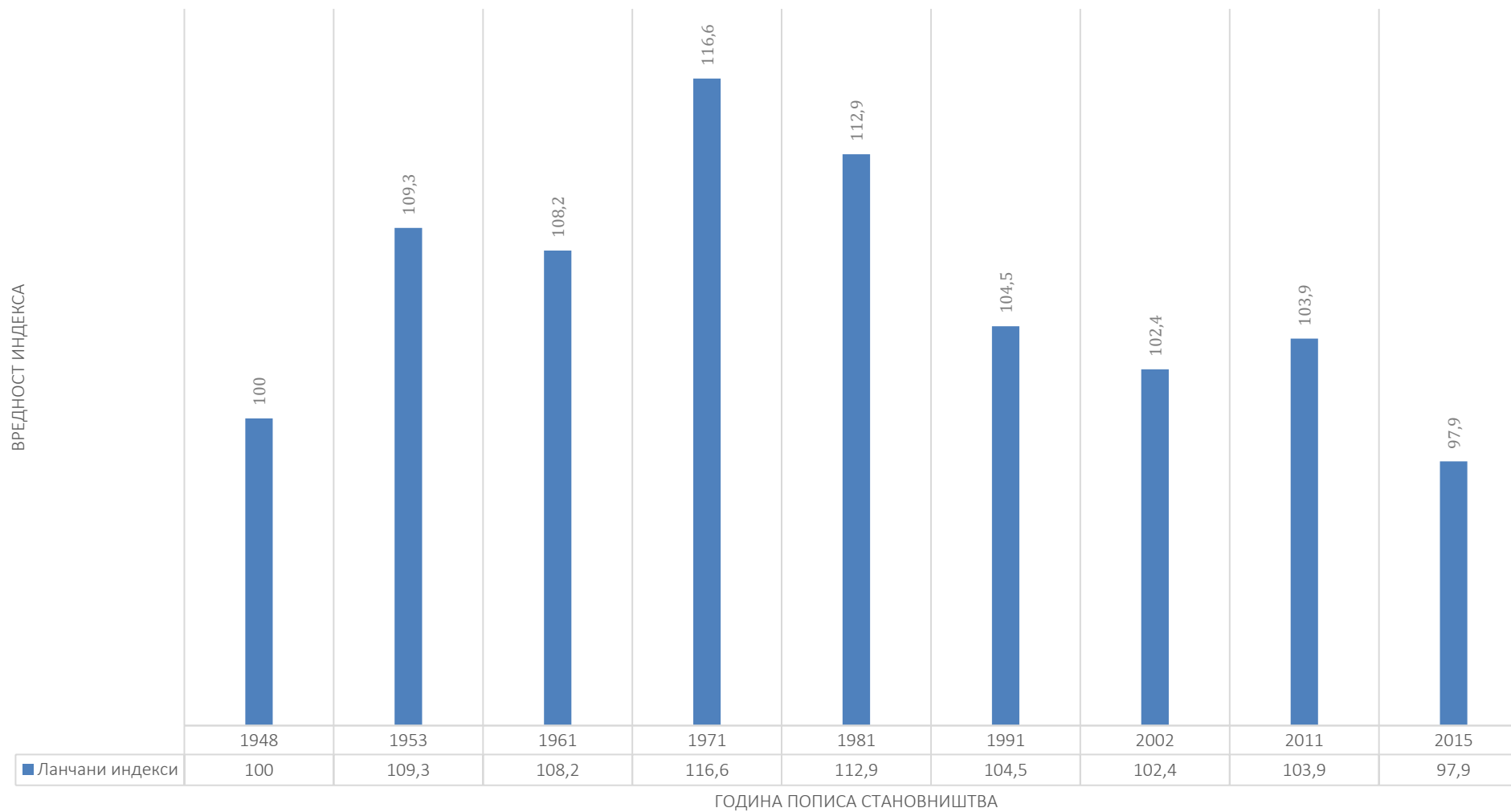
Година	Број становника	Базни индекси	Ланчани индекси
1948.	15.916	100,0	100,0
1953.	17.394	109,3	109,3
1961.	18.820	118,2	108,2
1971.	21.940	137,8	116,6
1981.	24.768	155,6	112,9
1991.	25.875	162,6	104,5
2002.	26.492	166,4	102,4
2011.	27.332	171,7	103,2
2012.	27.527	171,7	100,7
2013.	27.141	170,5	98,6
2014.	26.948	169,3	99,3
2015. ⁴	26.751	168,1	99,3

Табела 4.3. Упоредни преглед пораста – пада броја становника на територији Општине Врњачка Бања у периоду 1948-2015

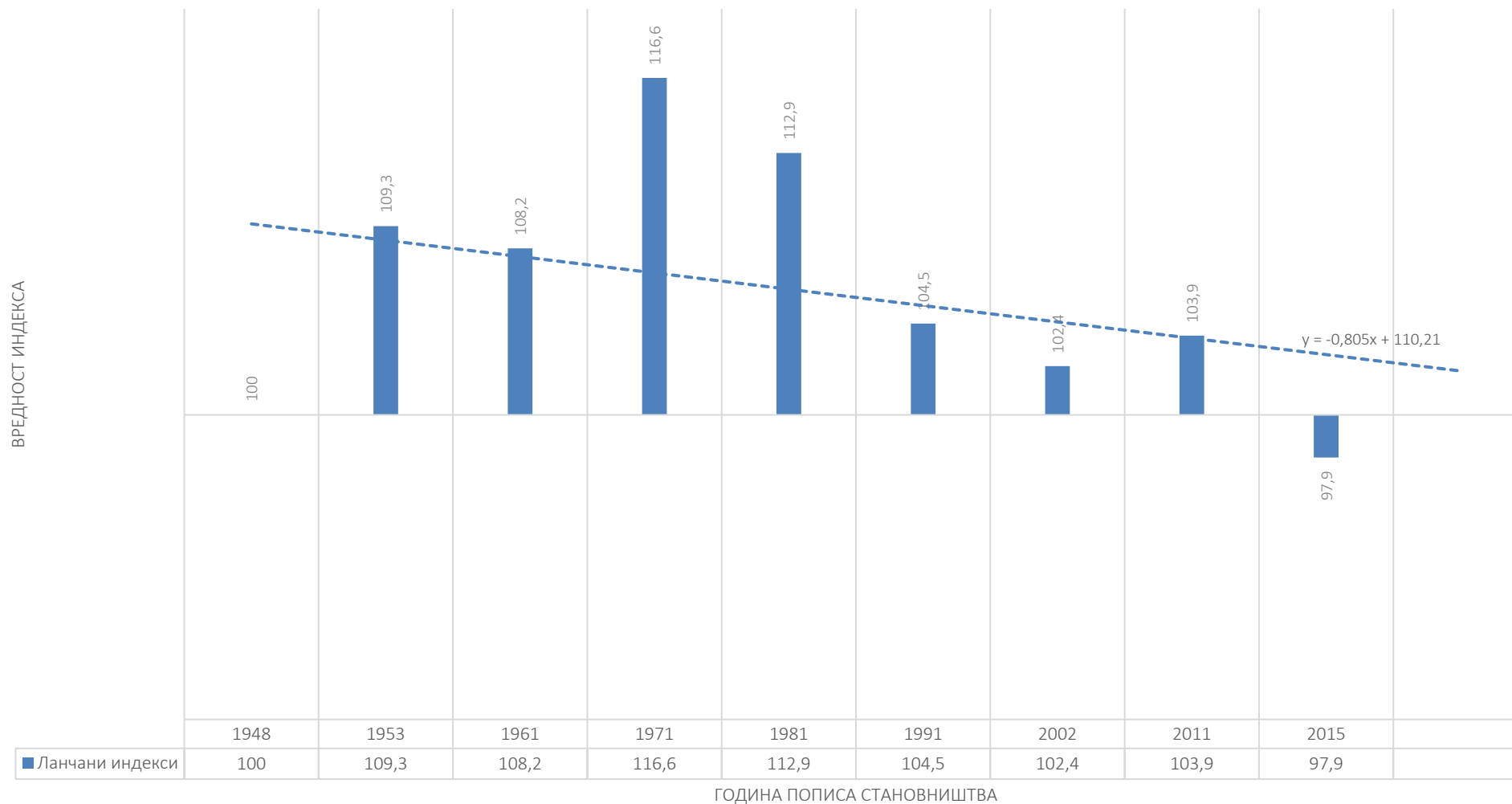
Број становника на територији општине Врњачка Бања у периоду 1948. - 2015. Базни индекси (1948. = 100)

Број становника на територији општине Врњачка Бања у периоду 1948. - 2015.
Ланчани индекси (1948. = 100)

Број становника на територији општине Врњачка Вања у периоду 1948. - 2015.
Екстраполација линеарног тренда кретања ланчаних индекса

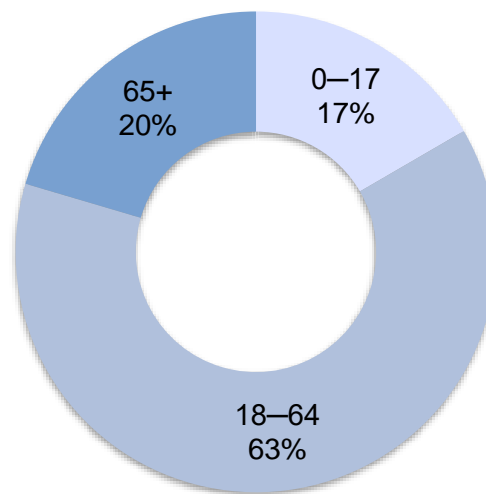

1.1.2. Становништво према старосним групама и полу, 2013-2014.

	2013		2014	
	женско	мушко	женско	мушко
Деца старости до 6 година (предшколски узраст)	752	789	757	785
Деца старости 7–14 година (узраст основне школе)	1032	1108	1012	1067
Становништво старости 15–18 година (узраст средње школе)	594	581	566	584
Деца (0–17 година)	2223	2328	2191	2288
Млади (15–29 година)	2342	2421	2291	2386
Радни контингент становништва (15–64 година)	9213	8837	9092	8730
Укупан број становника	14059	13082	13981	12967

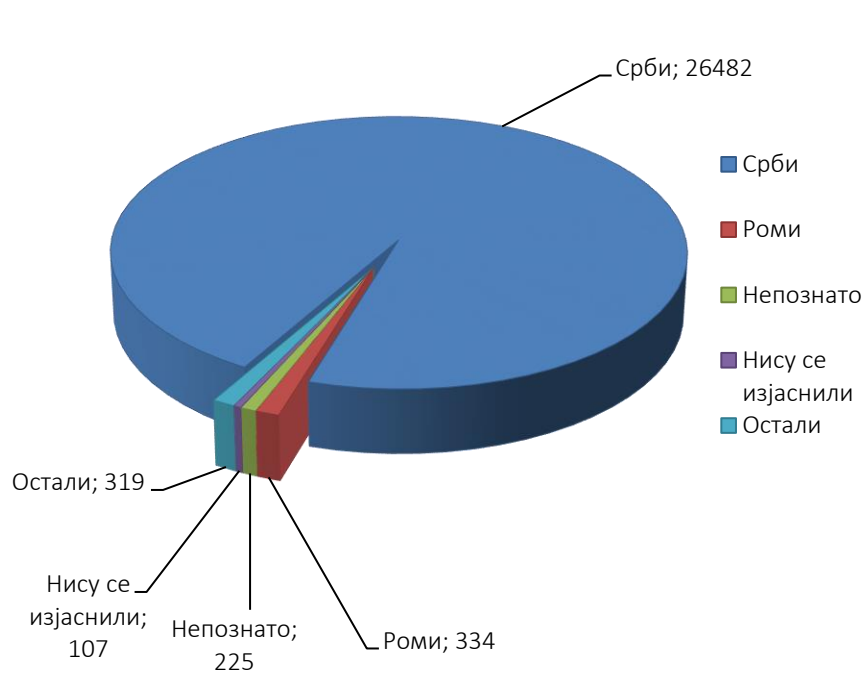
Извор: Витална статистика, РЗС

1.1.3. Становништво према старосним групама, 2014.

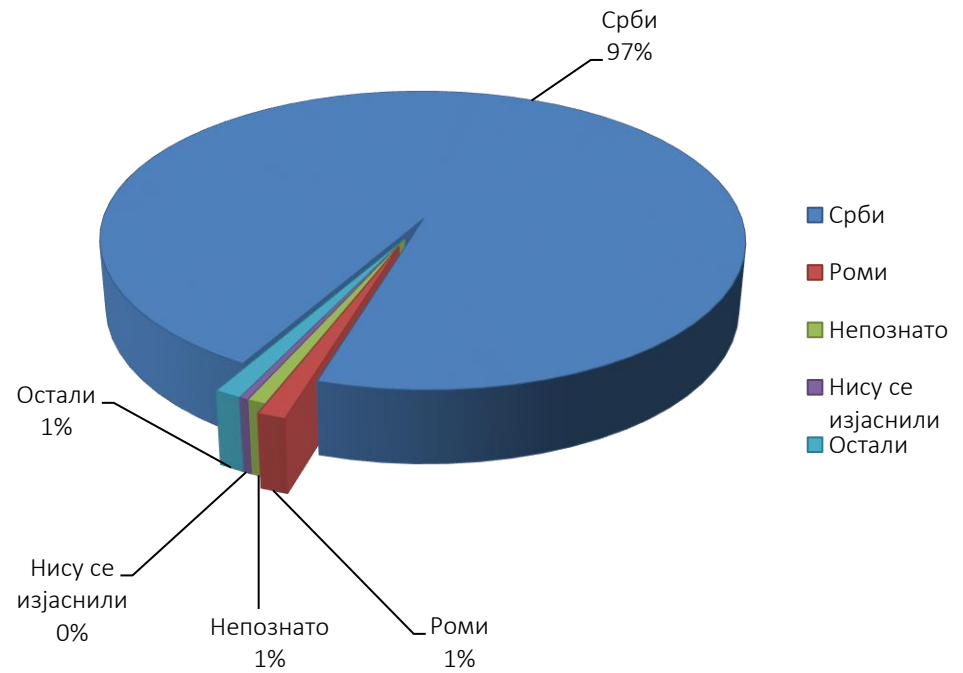

1.1.4. Етничка структура становништва према попису из 2011. године⁵

Етничка структура становништва општине Врњачка Бања према попису из 2011. године

Етничка структура становништва општине Врњачка Бања према попису из 2011. године

⁵ Преузето из Стратегије одрживог развоја општине Врњачка Бања 2013-2023. године

1.1.5. Образовна структура становништва

ВРЊАЧКА БАЊА	Пол	Укупно (3+5+7+8+9+15+16+17)	Без школске спреме		1-3 разреда основне школе		4-7 разреда основне школе	основно образовање	Средње образовање						Више образовање	Високо образовање	Непознато
			свега	неписмени	свега	неписмени			свега	стручне школе у двогод. и трогод. трајању	гимназија	средње стручне школе	средње усмерено образовање	школе за специјализацију			
М	10.716	246	74	142	1	1.233	2.442	5.113	2.373	405	1.814	371	150	702	610	228	
Ж	11.658	1.201	704	401	8	1.588	2.772	4.531	1.224	636	2.237	398	36	519	495	151	
Σ	22.374	1.447	778	543	9	2.821	5.214	9.644	3.597	1.041	4.051	769	186	1.221	1.105	379	

Становништво старо 15 и више година према полу, школској спреми и писмености, по попису из 2002. године

ВРЊАЧКА БАЊА	Пол	Укупно (3+5+7+8+9+15+16+17)	Без школске спреме		1-3 разреда основне школе		4-7 разреда основне школе	основно образовање	Средње образовање						Више образовање	Високо образовање	Непознато
			свега	неписмени	свега	неписмени			свега	стручне школе у двогод. и трогод. трајању	гимназија	средње стручне школе	средње усмерено образовање	школе за специјализацију			
М	11.332	80	43	2.303	6.314	3.088	545	2.393	...	288	782	973	54	
Ж	12.373	574	368	2.528	5.738	2.019	826	2.818	...	75	744	1.031	59	
Σ	23.705	654	411	4.831	12.052	5.107	1.371	5.211	...	363	1.526	2.004	113	

Становништво старо 15 и више година према полу, школској спреми и писмености, по попису из 2011. године

Образовна структура становништва има посебан значај у демографским истраживањима, с обзиром на утицај који има на природно и миграционо кретање становништва. У образовној структури становништва старог 15 и више година на подручју Врњачке Бање (2011. године), завршена средња школа је најчешћи вид образовања код оба пола (50,84% становника), на другом месту је основно образовање (20,38% углавном старијег слоја становништва), док је 14,89% становништва општине са вишом и високом стручном спремом. Значајно је напоменути да је 42,36% становништва општине на нивоу основног и нижег образовања, што неспорно захтева веће ангажовање на образовању становништва кроз доквалификацију, преквалификацију и програме перманентног образовања.

Иако је забележен тренд смањења броја неписмених у последњих 20 година и даље је присутан значајан проценат неписменог становништва (778 становника), посебно женског становништва (5,37% становништва старог 10 и више година). У 2012. години се бележи смањење броја неписменог становништва на 411 са 778, колико је било 2002. године. Иако је забележено смањење, још увек је висок проценат неписмености, поготово жена. Од укупног броја неписменог становништва, проценат женског неписменог становништва 2011. године износи 89,54%.

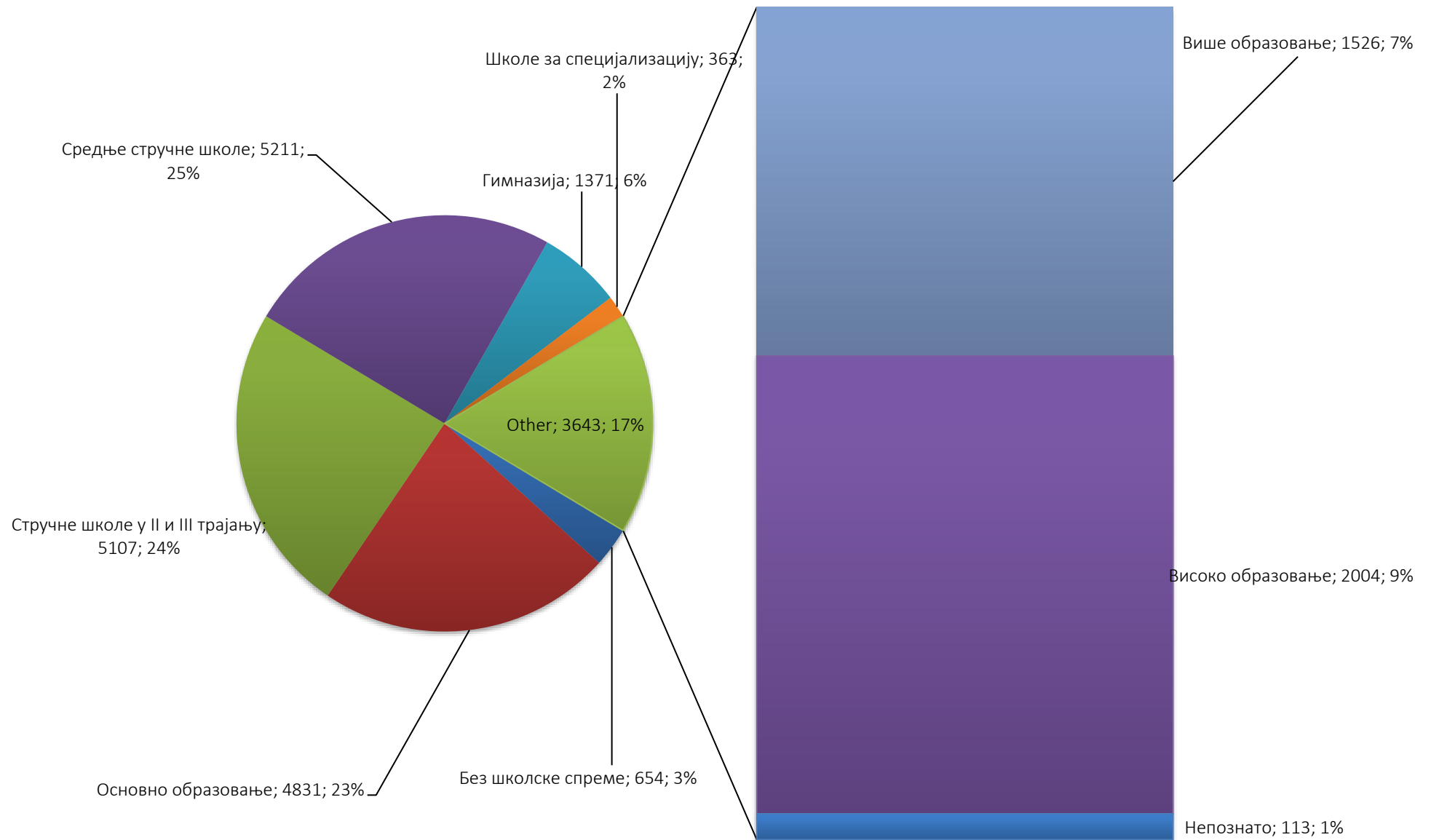
Значајно је напоменути да је дошло до изразитог пораста броја становништва са вишим и високим образовањем у укупној образовној структури. Док је 2002. године у образовној структури посматраног становништва 2.326 становника општине било са вишом и високом стручном спремом, у 2012. години долази до скока од преко 50%, на 3.530 становника са овом стручном спремом.

Пол	Укупно	Компјутерски писмена лица	Лица која делимично познају рад на рачунару	Компјутерски неписмена лица
Σ	23.705	7.064	3.746	12.895
М	11.332	3.530	1.893	5.909
Ж	12.373	3.534	1.853	6.986

Становништво старо 15 и више година према компјутерској писмености и полу, по попису из 2011. године

Пописом у 2011. години први пут су прикупљани подаци о „компјутерској“ писмености, односно подаци о томе да ли лице зна да врши обраду текста, израђује табеле, шаље и прима електронску пошту, као и да ли зна да користи интернет. Републички завод за статистику груписао је лица на: „Компјутерски писмена лица“ (лица која знају да обављају све четири активности на рачунару), „Лица која делимично познају рад на рачунару“ (лица која знају да обављају једну, две или три поменуте активности, али не и све четири) и „Компјутерски неписмена лица“ (лица која не умеју да обављају ни једну од наведених активности). Наведени подаци нам показују да је компјутерска писменост релативно равномерно распоређена по полу, док женски пол благо предљачи када је реч о компјутерски неписменим лицима. У односу на укупан број овог контингента становништва, 45,60% становништва је рачунарски писмено, односно делимично писмено, што је испод републичког просека који износи 48,99%.

Становништво старо 15 и више година према школској спреми по попису из 2011. године

1.2. Незапосленост

На основу годишњих извештаја Националне службе за запошљавање уочава се да укупни показатељи тржишта рада, у односу на базну 2010. годину, имају позитиван смер кретања. Укупан број незапослених лица на евиденцији се смањило за 118, односно за 3,32%. Ако посматрамо удео жена, видимо да се ово смањење броја незапослених већим делом односи на жене и износи 84, односно за 71,19 %. Уочљиво је да су промене у самој структури незапослених лица далеко израженије, него саме промене укупне незапослености у корист незапослених лица која први пут траже запослење, а без радног искуства. Наиме, 2010. године број евидентираних лица која први пут траже посао износио је 1.853, док исти показатељ у 2016. години има вредност од свега 1.049, што представља разлику од 804 лица, односно 43,39%. Међутим, ово драстично смањење се делом прелило у раст броја незапослених лица која имају радно искуство, обзиром да је њихов број у 2010. години био 1.705, а у 2016. години ова вредност износи 2.391, тако да разлика износи 686, односно повећање за 40,23%. Наведени резултати имају делом своје оправдање у реализацији програма и мера активне политике запошљавања које је локална самоуправа реализовала у посматраном периоду, пре свега, програм „стручне праксе“. Као што је раније напоменуто, наведене резултате анализе треба узети са резервом, обзиром да је у последњих три године регистрован пад број становника на територији општине са 27.332 становника колико је према резултатима пописа било 2011. године, на 26.751 колико према подацима АПР-а има тренутно на територији општине Врњачка Бања, што представља разлику од 581 становника, или 2,13%.

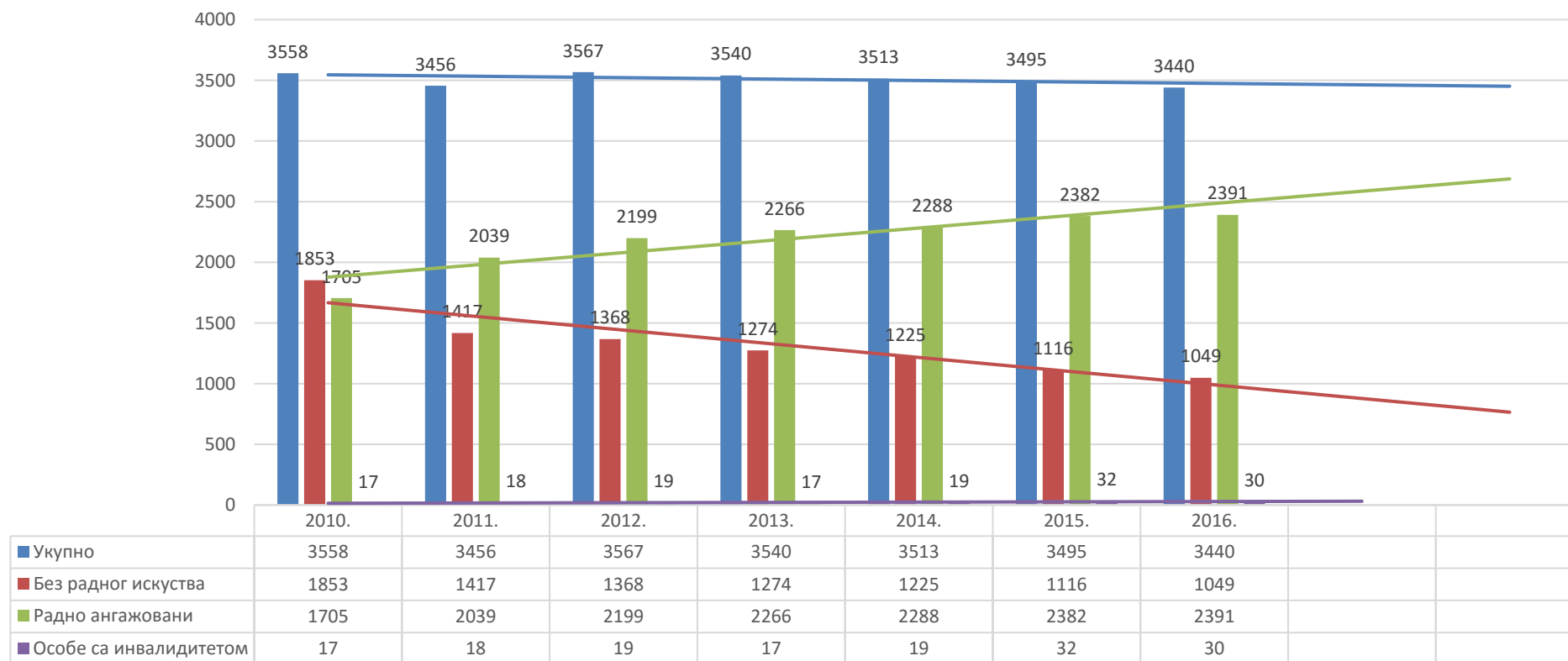
1.2.1. Структура незапослености према радном искуству, инвалидитету, држављанству и националности

Година	Незапослена лица		Претходно радно искуство				Особе са инвалидитетом		Држављанство								Националност	
			Први пут траже запослење / без радног искуства		Били у радном односу / радно ангажовани				Република Србија		Избеглице		Интерно расељена лица		Страни држављани		Роми	
	Укупно	Жене	Укупно	Жене	Укупно	Жене	Укупно	Жене	Укупно	Жене	Укупно	Жене	Укупно	Жене	Укупно	Жене	Укупно	Жене
2010.	3.558	1.923	1.853	990	1.705	933	17	5	3.537	1.914	13	4	7	4	1	1	106	52
2011.	3.456	1.829	1.417	800	2.039	1.029	18	4	3.362	1.782	12	4	81	42	1	1	93	44
2012.	3.567	1.894	1.368	764	2.199	1.130	19	6	3.463	1.847	13	3	91	44	0	0	99	49
2013.	3.540	1.878	1.274	703	2.266	1.175	17	4	3.433	1.830	12	4	94	43	1	1	134	67
2014.	3.513	1.843	1.225	659	2.288	1.184	19	9	3.407	1.799	11	4	94	39	1	1	141	70
2015.	3.495	1.881	1.116	631	2.382	1.250	32	13	3.379	1.822	9	2	107	56	3	1	131	65
2016. ⁶	3.440	1.839	1.049	581	2.391	1.258	30	14	3.325	1.781	7	2	101	51	7	5	133	64

Извор: Годишњи извештаји НСЗ – Филијала Краљево – испостава Врњачка Бања

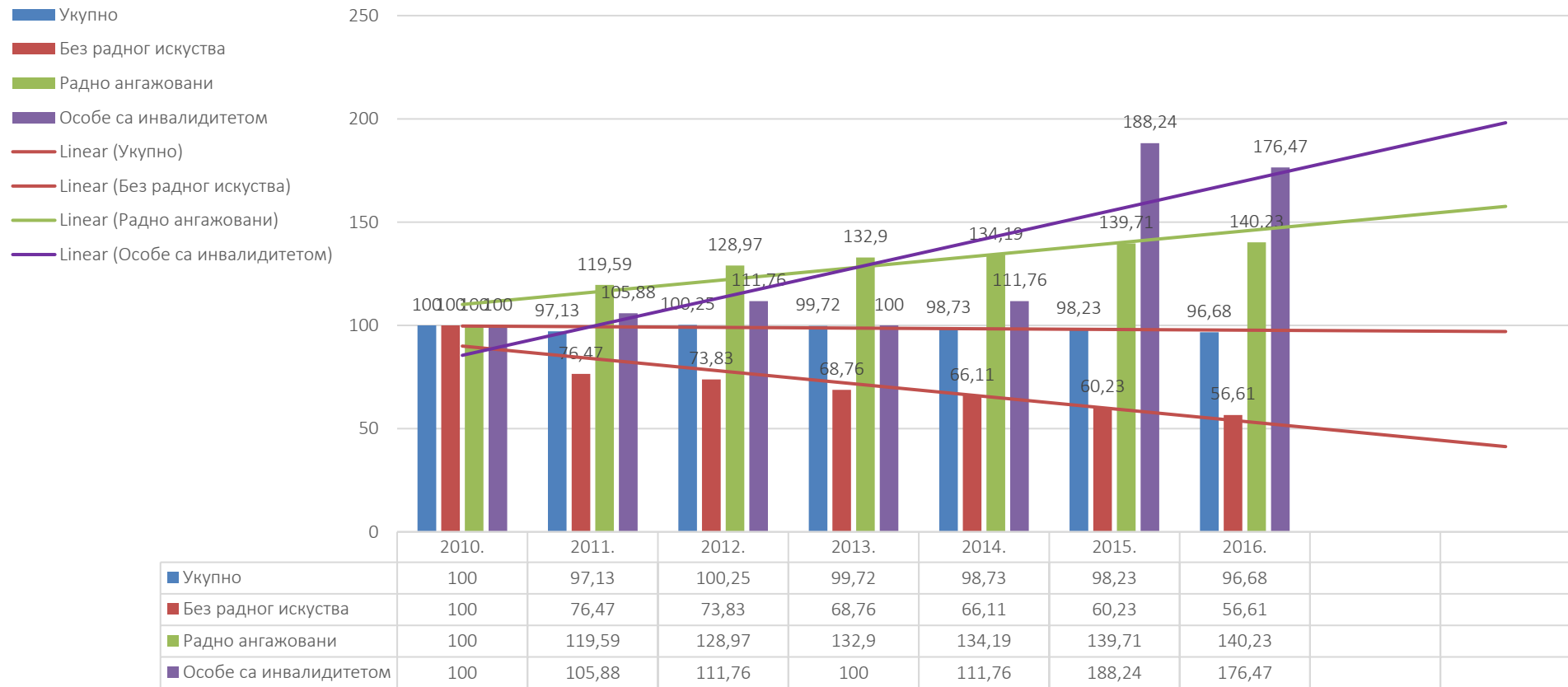
⁶ Извештај НСЗ – Филијала Краљево – испостава Врњачка Бања закључно са 30.11.2016. године

Структура незапослености према радном искуству и инвалидитету

Наведени график илуструје и јасније приказује кретање посматраних показатеља са екстраполацијом тренда на 2017. и 2018. годину, у случају да се примене исте мере и програми као и у ранијим периодима, у истом или сличном окружењу. Уочава се даљи благи благи пад евидентиране незапослености, као и изражен тренд смањења незапослених лица без радног искуства,. Уочава се такође и раст броја особа са инвалидитетом на евиденцији НСЗ, што треба приписати њиховој појачаној инклузији.

Структура незапослености према радном искуству и инвалидитету (базни индекс: 2010=100)

Када претходне податке претворимо у график са базним индексима чија је база 2010=100, још се јасније уочавају наведене промене. Када говоримо о тренду смањења незапослених лица без радног искуства, наспрот повећања броја лица која су била радно ангажована и стекла радно искуство, наведено кретање се правда применом програма „Стручна пракса“, који је у наведеном периоду омогућио великом броју младих без радног искуства да исто стекну волонтирајући.

1.2.2. Структура незапослености према степену стручне спреме

Ако наведене укупне показатеље представимо кроз степен стручне спреме, уочава се благо смањење броја евидентираних незапослених лица на свим степеновима стручне спреме. Оправдање у овој промени можемо пронаћи у појачаном запошљавању, чињеници да један број лица постаје неактиван, као и да се у временима кризе млади чешће одлучују за наставак образовања као алтернативу тражењу запослења.

Година	Степен стручне спреме																			
	I		II		III		IV		V		VI-1		VI-2		VII-1		VII-2		VIII	
	Ук.	Жене	Ук.	Жене	Ук.	Жене	Ук.	Жене	Ук.	Жене	Ук.	Жене	Ук.	Жене	Ук.	Жене	Ук.	Жене	Ук.	Жене
2010.	1.132	619	153	104	993	449	917	553	51	13	116	73	17	12	179	100	-	-	-	-
2011.	977	508	156	102	973	401	907	559	48	11	119	74	60	44	214	128	2	2	-	-
2012.	951	475	159	99	960	410	989	616	48	10	129	79	89	59	239	143	3	3	-	-
2013.	951	474	160	104	936	409	984	596	48	10	114	65	93	59	252	159	2	2	-	-
2014.	917	451	163	104	935	392	960	582	46	11	107	63	114	67	267	170	4	3	-	-
2015.	913	470	156	94	906	399	985	589	47	15	104	64	108	70	277	178	2	2	-	-
2016. ⁷	882	437	155	93	902	399	978	588	56	19	103	64	90	61	273	177	1	1	-	-

Извор: Годишњи извештаји НСЗ – Филијала Краљево – испостава Врњачка Бања

⁷ Извештај НСЗ – Филијала Краљево – испостава Врњачка Бања закључно са 30.11.2016. године

Структура незапослености према степену стручне спреме

1.2.3. Структура незапослености према годинама старости

Година	Године старости																					
	15-19		20-24		25-29		30-34		35-39		40-44		45-49		50-54		55-59		60-64		65+	
	Ук.	Жене	Ук.	Жене	Ук.	Жене	Ук.	Жене	Ук.	Жене	Ук.	Жене	Ук.	Жене	Ук.	Жене	Ук.	Жене	Ук.	Жене	Ук.	Жене
2010.	97	44	366	172	421	241	434	253	384	243	405	236	427	225	413	236	413	211	175	52	23	10
2011.	94	42	325	166	431	245	442	252	383	217	418	235	413	219	390	203	419	205	141	45	-	-
2012.	75	35	367	185	459	258	451	259	406	240	408	229	438	245	410	209	399	196	154	38	-	-
2013.	78	44	404	190	439	243	431	247	380	230	413	243	405	232	435	232	390	192	165	25	-	-
2014.	75	33	395	209	482	253	420	241	378	224	375	217	396	214	428	238	384	183	180	31	-	-
2015.	67	31	355	186	438	251	413	237	396	228	398	233	405	233	439	247	367	175	220	60	-	-
2016. ⁸	63	19	330	185	410	229	372	205	394	224	372	218	435	263	456	243	367	184	241	69	-	-

Извор: Годишњи извештаји НСЗ – Филијала Краљево – испостава Врњачка Бања

У наведеној табели приказани су исти подаци, овај пут груписани према годинама старости. НСЗ посматра интервале од пет година, као што је приказано у табели. Обзиром да су промене сувише мале да би биле уочљиве у овако малим временским интервалима од по пет година, изведена је следећа табела која проширује интервале на 15-29, 30-49 и 50-65 и више година.

Структура незапослености према годинама старости – интегрални преглед

Година	Године старости					
	15-29		30-49		50-65+	
	Ук.	Жене	Ук.	Жене	Ук.	Жене
2010.	884	457	1.650	957	1.024	509
2011.	850	453	1.656	923	950	453
2012.	901	478	1.703	973	963	443
2013.	921	477	1.629	952	990	449
2014.	952	495	1.569	896	992	452
2015.	860	468	1.612	931	1.026	482
2016 ⁹	803	433	1.573	910	1.064	759

Извор: Годишњи извештаји НСЗ – Филијала Краљево – испостава Врњачка Бања

⁸ Извештај НСЗ – Филијала Краљево – испостава Врњачка Бања закључно са 30.11.2016. године.⁹ Извештај НСЗ – Филијала Краљево – испостава Врњачка Бања закључно са 30.11.2016. године.

Подаци овако груписани дају јаснију слику о кретању евидентиране незапослености. Наиме, уочљив је пад евидентираних незапослених лица која можемо сврстати у категорију „младих“. У апсолутном износу реч је о паду од 860 у 2015. години на 803 у 2016. години, односно 57 лица. Такође, имамо пад незапослености у категорији 30-49 година са 1.612 на 1.573, односно за 39. Са друге стране, имамо пораст незапослености у категорији 50-65+ година са 1.026 на 1.064, односно за 38 лица.

Имајући у виду све напред наведене анализе, закључак је да примењене мере у 2015. године дају резултате, али их је потребно појачати новим, како би се остварило значајније смањење незапослености, поготово код најризичнијих група.

1.3. Запосленост у општини Врњачка Бања у периоду 2001. – 2014. године (годишњи просек)

2001.	Укупно	% жене	Запослени у предузећима, установама, задругама и др. организ.	Лица која самостално обављају делатност	Број запослених на 1000 становника	
					Укупно	Запослени у предузећима, установама, задругама и др. организ.
РЕПУБЛИКА СРБИЈА	1.904.477	43,2	1.555.035	349.442	246	201
Централна Србија	1.399.256	43,2	1.150.163	249.093	243	170
Рашки округ	64.641	43,3	46.393	18.248	206	148
Врњачка Бања	5.266	45,9	4.358	908	201	166
2002.	Укупно	% жене	Запослени у предузећима, установама, задругама и др. организ.	Лица која самостално обављају делатност	Број запослених на 1000 становника	
					Укупно	Запослени у предузећима, установама, задругама и др. организ.
РЕПУБЛИКА СРБИЈА	1.848.531	43,4	1.458.645	389.886	246	194
Централна Србија	1.354.633	43,6	1.076.409	278.224	248	197
Рашки округ	62.951	43,5	44.536	18.415	216	153
Врњачка Бања	7.113	50,8	4.269	2.844	268	161
2003.	Укупно	% жене	Запослени у предузећима, установама, задругама и др. организ.	Лица која самостално обављају делатност	Број запослених на 1000 становника	
					Укупно	Запослени у предузећима, установама, задругама и др. организ.
РЕПУБЛИКА СРБИЈА	1.813.570	43,9	1.383.807	429.763	241	184
Централна Србија	1.331.329	44,1	1.022.280	309.049	243	187
Рашки округ	62.632	42,8	41.250	21.382	214	141
Врњачка Бања	7.539	50,2	4.443	3.096	282	166

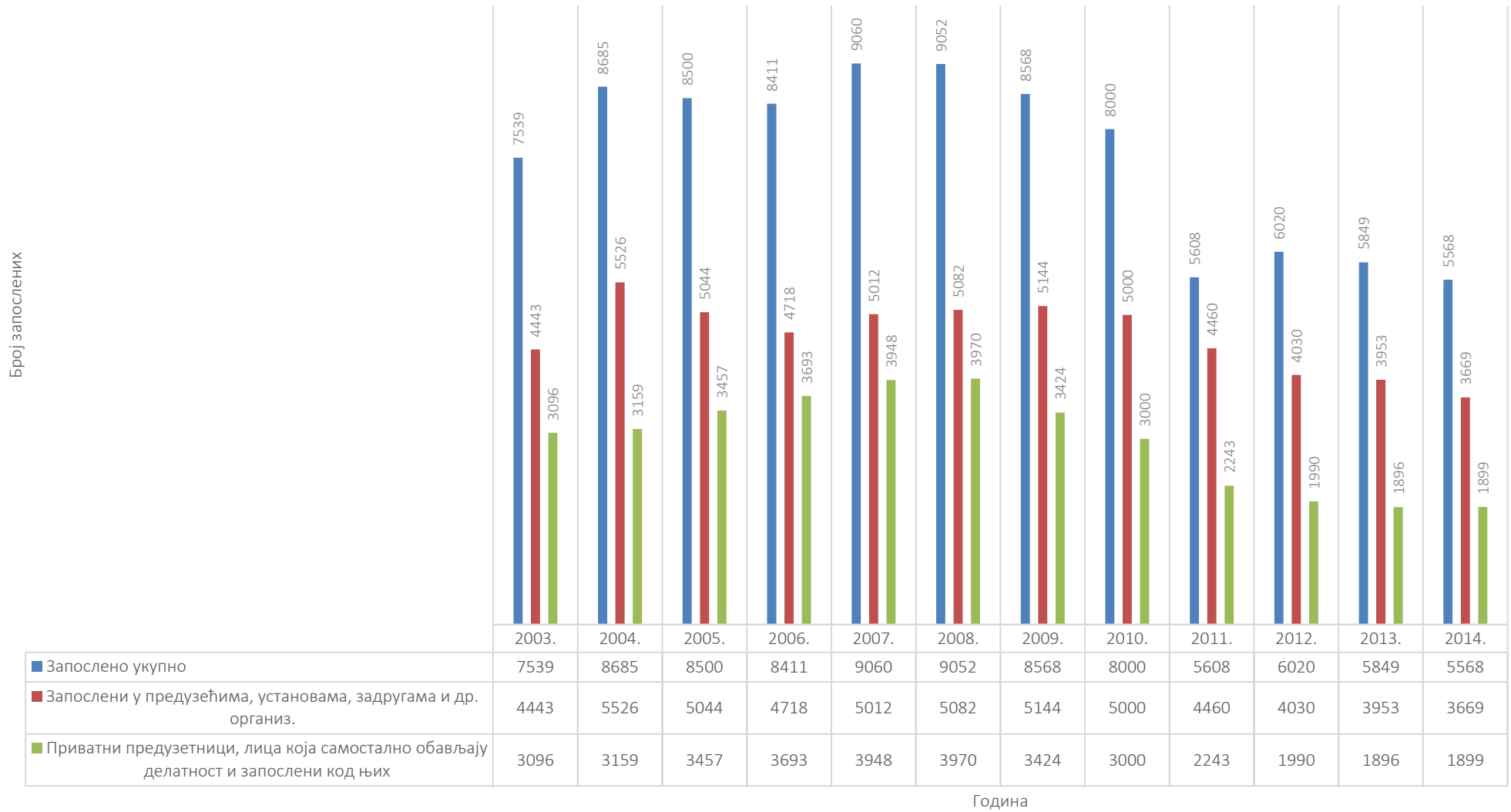
2004.	Укупно	% жене	Запослени у предузећима, установама, задругама и др. организ.	Приватни предузетници, лица која самостално обављају делатност и запослени код њих	Број запослених на 1000 становника	
					Укупно	Запослени у предузећима, установама, задругама и др. организ.
РЕПУБЛИКА СРБИЈА	2.050.854	43,4	1.580.140	470.714	275	212
Централна Србија	1.513.708	43,6	1.172.658	341.050	278	216
Рашки округ	69.331	41,3	45573	23.758	236	155
Врњачка Бања	8.685	48,3	5526	3.159	327	208
2005.	Укупно	% жене	Запослени у предузећима, установама, задругама и др. организ.	Приватни предузетници, лица која самостално обављају делатност и запослени код њих	Број запослених на 1000 становника	
					Укупно	Запослени у предузећима, установама, задругама и др. организ.
РЕПУБЛИКА СРБИЈА	2.068.964	43,5	1.546.471	522.493	278	208
Централна Србија	1.524.198	43,8	1.145.723	378.475	281	211
Рашки округ	70.875	41,5	44.492	26.383	240	151
Врњачка Бања	8.500	46,3	5.044	3.457	320	190
2006.	Укупно	% жене	Запослени у предузећима, установама, задругама и др. организ.	Приватни предузетници, лица која самостално обављају делатност и запослени код њих	Број запослених на 1000 становника	
					Укупно	Запослени у предузећима, установама, задругама и др. организ.
РЕПУБЛИКА СРБИЈА	2.025.627	43,1	1.471.150	553.877	274	199
Централна Србија	1.497.531	43,2	1.090.808	406.723	277	202
Рашки округ	70.854	41,1	43.234	27.621	239	146
Врњачка Бања	8.411	43,1	4.718	3.693	318	178

Година	Укупно	% жене	Запослени у предузећима, установама, задругама и др. организ.	Приватни предузетници, лица која самостално обављају делатност и запослени код њих	Број запослених на 1000 становника	
					Укупно	Запослени у предузећима, установама, задругама и др. организ.
2007.						
РЕПУБЛИКА СРБИЈА	2.002.344	43,4	1.432.851	569.494	271	194
Централна Србија	1.472.954	43,4	1.059.091	413.863	273	196
Рашки округ	72.331	40,5	43.087	29.244	243	145
Врњачка Бања	9.060	43,8	5.112	3.948	342	193
2008.						
РЕПУБЛИКА СРБИЈА	1.999.476	43,7	1.428.457	571.019	272	194
Централна Србија	1.466.133	43,8	1.052.529	413.604	273	196
Рашки округ	70.729	41,0	41.810	28.919	237	140
Врњачка Бања	9.052	43,7	5.082	3.970	342	192
2009.						
РЕПУБЛИКА СРБИЈА	1.889.085	44,3	1.396.792	492.293	258	191
Централна Србија	1.391.175	44,5	1.034.443	356.732	260	193
Рашки округ	65.556	41,7	40.623	24.943	219	136
Врњачка Бања	8.568	42,6	5.144	3.424	324	194
2010.						
	Укупно	% жене			Број запослених на 1000 становника	

			Запослени у предузећима, установама, задругама и др. организ.	Приватни предузетници, лица која самостално обављају делатност и запослени код њих	Укупно	Запослени у предузећима, установама, задругама и др. организ.
РЕПУБЛИКА СРБИЈА	1.796.000	44,8	1.355.000	441.000	246	186
Централна Србија	-	-	-	-	-	-
Рашки округ	60.000	40,2	39.000	21.000	200	130
Врњачка Бања	8.000	41,7	5.000	3.000	289	183
2011.	Укупно	% жене	Запослени у предузећима, установама, задругама и др. организ.	Приватни предузетници, лица која самостално обављају делатност и запослени код њих	Број запослених на 1000 становника	
					Укупно	Запослени у предузећима, установама, задругама и др. организ.
РЕПУБЛИКА СРБИЈА	1.746.138	45,9	1.342.892	403.246	2414	185
Централна Србија	-	-	-	-	-	-
Рашки округ	5.608	43,2	38.094	17.986	187	127
Врњачка Бања	6.703	46,3	4460	2243	255	170
2012.	Укупно	% жене	Запослени у предузећима, установама, задругама и др. организ.	Приватни предузетници, лица која самостално обављају делатност и запослени код њих	Број запослених на 1000 становника	
					Укупно	Запослени у предузећима, установама, задругама и др. организ.
РЕПУБЛИКА СРБИЈА	1.727.048	48,1	1.341.114	385.934	240	186
Централна Србија	-	-	-	-	-	-
Рашки округ	54.277	43,4	37,458	16.819	196	121
Врњачка Бања	6.020	47,9	4030	1990	220	147
2013.	Укупно	% жене	Запослени у предузећима, установама,	Приватни предузетници, лица која самостално	Број запослених на 1000 становника	
					Укупно	Запослени у предузећима,

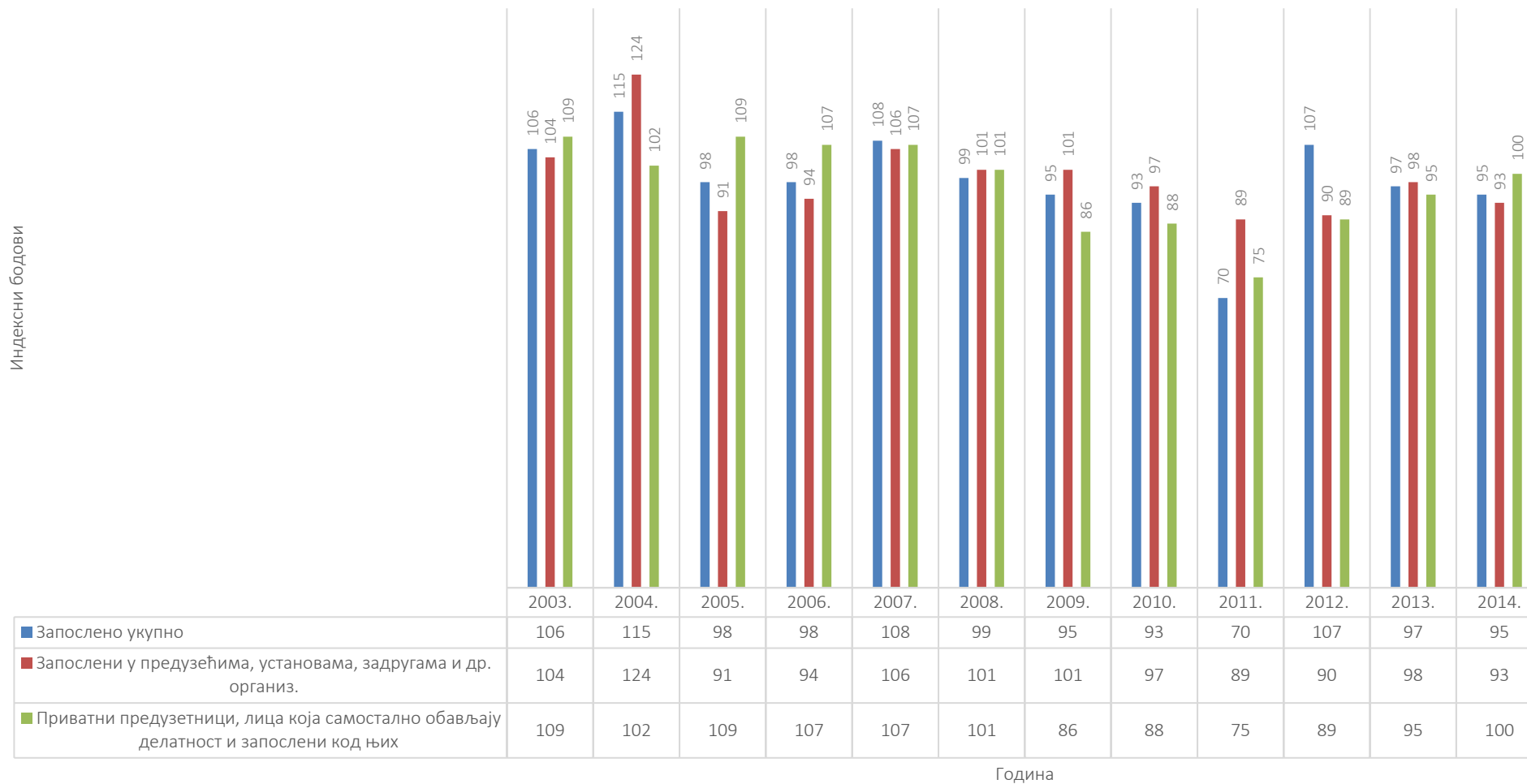
			задругама и др. организ.	обављају делатност и запослени код њих		установама, задругама и др. организ.
РЕПУБЛИКА СРБИЈА	1.715.163	46,2	1.338.082	377.081	239	187
Централна Србија	-	-	-	-	-	-
Рашки округ	-	-	-	-	-	-
Врњачка Бања	5.849	48,2	3.953	1.896	216	146
2014.	Укупно	% жене	Запослени у правним лицима (привредна друштва, предузећа, установе, задруге и друге организације)	Приватни предузетници (лица која самостално обављају делатност) и запослени код њих	Број запослених на 1000 становника	
					Укупно	запослени у правним лицима (привредна друштва, предузећа, установе, задруге и друге организације)
РЕПУБЛИКА СРБИЈА	1.697.686	47,0	1.323.831	373855	238	186
Централна Србија	-	-	-	-	-	-
Рашки округ	-	-	-	-	-	-
Врњачка Бања	5.568	48,5	3.669	1.899	207	136

Запослени у општини Врњачка Бања, 2003. – 2014. (Годишњи просек)

Ланчани индекс (2001. = 100, условно) - запослени у општини Врњачка Бања, 2001. - 2014. године

- Запослено укупно
- Запослени у предузећима, установама, задругама и др. организ.
- Приватни предузетници, лица која самостално обављају делатност и запослени код њих

Екстраполација линеарног тренда кретања ланчаних индекса до 2019.

- Запослено укупно
- Запослени у предузећима, установама, задругама и др. организ.
- Приватни предузетници, лица која самостално обављају делатност и запослени код њих
- - - Тренд - Запослено укупно
- - - Тренд - Државни и друштвени сектор
- - - Тренд - Приватни сектор

Индексни бодови

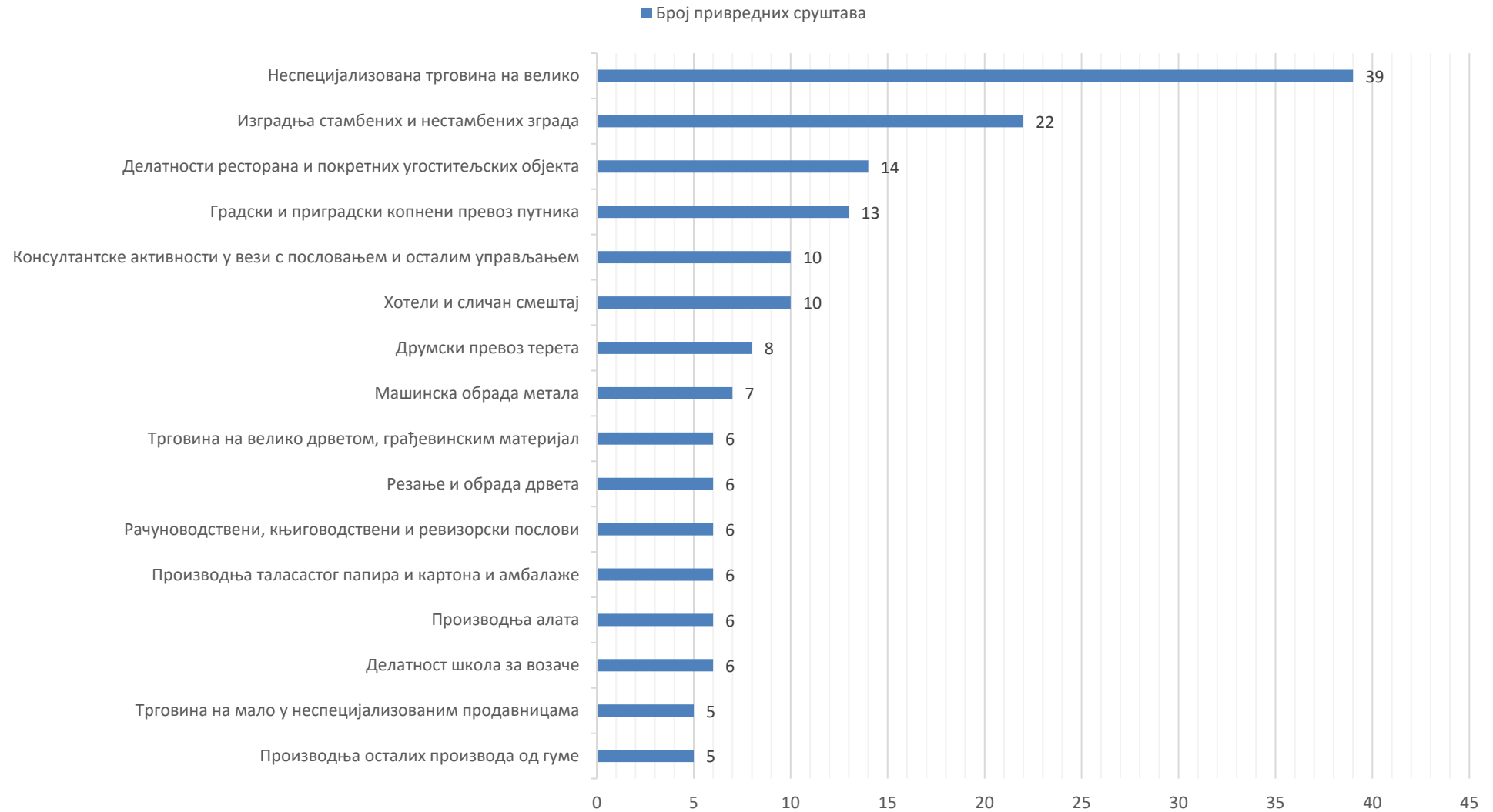
■ Запослено укупно	106	115	98	98	108	99	95	93	70	107	97	95
■ Запослени у предузећима, установама, задругама и др. организ.	104	124	91	94	106	101	101	97	89	90	98	93
■ Приватни предузетници, лица која самостално обављају делатност и запослени код њих	109	102	109	107	107	101	86	88	75	89	95	100

1.4. Структура привреде

**Сектори у којима постоји регистровано 10 и више предузетника, стање на дан 16.12.2014. год.
(Извор: Агенција за привредне регистре)**

**Сектори у којима постоји регистровано 10 и више привредних друштава, стање на дан 16.12.2014. год.
(Извор: Агенција за привредне регистре)**

2. SWOT АНАЛИЗА НИВОА РИЗИКА НА ТРЖИШТУ РАДА

Као квалитативна допуна статистичкој анализи користи се техника SWOT анализе (SWOT је акроним енглеских речи: strenghts – снаге, weaknesses – слабости, opportunities – шансе, threats – опасности).¹⁰

По овом моделу, све прикупљене информације о стању на тржишту рада и перспективама у интерном и екстерном економском и социјалном окружењу класификују се у оквиру четири категорије: снаге, слабости, шансе и опасности. Анализа служи за откривање унутрашњих и спољних фактора који имају позитивни или негативни утицај на остварење циља – повећање запошљавања. Анализа унутрашњих фактора подразумева њихову класификацију на снаге и слабости које смо препознали код себе (јединица посматрања). Анализа екстерних фактора подразумева њихову класификацију на шансе или опасности које долазе, односно прете из окружења у којем јединица посматрања постоји и послује.

Циљ примене SWOT анализе, осим јасног сагледавања ситуације, јесте и да се повежу интерне карактеристике локалне средине и утицаји који долазе из њеног окружења. Снаге би требало усмерити на искоришћавање шанси или минимизирање опасности. С друге стране, откривене слабости потребно је минимизирати како би се искористиле шансе или предупредиле опасности које долазе из окружења. Модел за SWOT анализу нивоа ризика на тржишту рада је посебно разрађена матрица намењена анализи ситуације у вези са проблемом незапослености са којим се суочава локална заједница. Циљ попуњавања ове матрице јесте да укаже на постојање снага, слабости, шанси и опасности по повећање запослености или одржавање стања високе незапослености у локалној заједници.

Могуће су четири алтернативне стратегије:

1. повезивање снага и шанси, тако што ћете препознате снаге употребити како бисте искористили очекиване шансе (S-O стратегија);
2. повезивање снага и опасности, тако што ћете препознате снаге употребити како бисте умањили опасности које вам прете из окружења (S-T стратегија);
3. повезивање слабости и шанси, тако што ћете препознате слабости настојати да поправите како бисте искористили потенцијалне шансе (W-O); и
4. повезивање слабости и опасности, тако што ћете препознате слабости настојати да исправите како бисте спремно дочекали могућа нежељена дешавања у окружењу (W-T).

ИНТЕРНИ ФАКТОРИ¹¹

S - Снаге

W - Слабости

¹⁰ Преузето из пројекта Мапа тржишта рада Србије, новембар 2005. године

¹¹ Драгана Љајић, Светлана Михајловић-Бошњаковић, **Приручник за рад Локалних савета за запошљавање**, Кикинда, 2011. године

<ul style="list-style-type: none"> – Регионални туристички центар – Спремност запослених да траже запослење – Постојање квалификоване радне снаге – Израђена стратегија Одрживог развоја општине Врњачка Бања 2013-2023. – Могућности за brownfield инвестиције – Делимично комунално опремљене индустријске зоне – Постојање природних ресурса који нису искоришћени – Плодно земљиште, шумски комплекси, водени потенцијал, природне лепоте – Потенцијал за бављење органском производњом – Развијен банкарски сектор – Формиран Локални савет за запошљавање – Стварање повољног пословног окружења – Ревитализација неуспешно приватизованих предузећа 	<ul style="list-style-type: none"> – Висок удео услужног сектора и сектора трговине са израженом сезоналношћу – Нерешено питање неуспелих приватизација – Финансијска криза јавних предузећа – Просечна старост становништва износи 43,5 године што је више од 5 година више од просечне старости Рашке области где износи 38,3 године – Чак 58% незапослених на евиденцији НСЗ имају I, II, или III ССС – Општа тенденција непоштовања уговора о раду, гарантоване цене рада и др. – Лоша приватизација – Не спроведена реформа закона, прописа и процедура – Дугогодишње не улагање у инвестиционо одржавање постојећих туристичких садржаја и не подизање нивоа туристичке понуде увођењем нових туристичких производа – Одсуство системског приступа приликом претакања нових идеја у реализоване пројекте
ЕКСТЕРНИ ФАКТОРИ	
О - Шансе	Т - Опасности
<ul style="list-style-type: none"> – Развијена саобраћајна инфраструктура – Геотермални извори енергије, биомаса (обновљиви извори енергије) – Иновативне идеје за нове пословне активности – Потенцијали за унапређење туризма и угоститељства – Увођење стандарда квалитета – Развој индустријских/прерађивачких капацитета на бази пољопривреде – Прилив нових директних инвестиција и развој постојећих – Модернизација пољопривреде – Проширење пољопривреде производње – Узгој нових култура, органски узгој постојећих – Учествовање у програмима прекограничне сарадње (IPA фондови) 	<ul style="list-style-type: none"> – Пад квалитета живота – Слабљење привредне активности – Одлив младих – Смањење броја радних места услед неуспелих приватизација, стечаја, гашења правних лица и смањења привредних активности – Конкуренција у основним привредним гранама – Економска криза – Велико учешће младих и лица из категорије теже запошљивих у укупном броју незапослених

<ul style="list-style-type: none"> – Регионално повезивање – Раст животног стандарда – Развој МСП – Отварање нових радних места – Изградња и унапређење инфраструктуре – Стварање повољног привредног амбијента 	
---	--

Опредељење Локалног акционог плана за запошљавање општине Врњачка Бања за 2016. годину је:

- Комбинована стратегија **SO (max- max) - WO (min-max)**
 - **SO (max- max)** засновано на максималном искоришћавању снага Општине под повољним околностима тј. шансама које нуди окружење.
 - Потребно је ставити у функцију све природне и људске ресурсе са којима Врњачка Бања располаже (постојање квалификоване радне снаге; плодно земљиште, шумски комплекси, водени потенцијал, природне лепоте; могућности за brownfield инвестиције и др.) како би се максимизирала корист од имплементације националних стратешких докумената у овој области.
 - **WO (min-max)** којом се минимизирају слабости, а максимизирају погодности (шансе). Циљ је да се повољни фактори окружења искористе ради превазилажења унутрашњих слабости.
 - Потребно је максимизирати корист од имплементације националних стратешких докумената у овој области, у циљу решавања питања неуспелих приватизација, финансијске кризе јавних предузећа, неповољне образовне структуре незапослених и др.

III КВАНТИТАТИВНА АНАЛИЗА ОСТВАРЕНИХ РЕЗУЛТАТА ЛАПЗ У ПЕРИОДУ 2013-2016

Приоритети локалних акционих планова у посматраном периоду били су: (1) Повећање запослености на територији општине (СОР 1.1.) са припадајућим циљевима (1.1) Одрживо повећање запослености, нарочито у приватном сектору, (1.2) Стварање услова за запошљавање младих и (1.3) Јачање улоге Локалног савета за запошљавање, (1.4) Смањење сиве економије; (2) Социјална инклузија (СОР 3.1., 3.2., 3.4., 3.5., 3.6.) са припадајућим циљевима (2.1) Подстицање запошљивости и запошљавања теже упосливих лица (жене, Роми, ОСИ и дугорочно незапослених лица), (2.2) Психосоцијална подршка у процесу запошљавања осетљивих категорија незапослених лица, (2.3) Дизајнирање и унапређење мера социјалне заштите које подржавају активне мере запошљавања; (3) Улагање у људски капитал (СОР 4.1., 4.2., 4.3.) са припадајућим циљевима (3.1) Подршка даљој реформи система средњег стручног образовања, унапређење система образовања одраслих и успостављање система кратких обука на тржишту рада (3.2) Јачање материјално-техничких и људских ресурса факултета, средњих стручних школа, НВО сектора и других испоручилаца обуке у погледу одговора на потребе тржишта рада (3.3) Јачање каријерног вођења и саветовања и практичне наставе у средњим школама и факултетима.

На основу анализа индикатора тржишта рада препознате су три циљне групе незапослених на тржишту рада, код којих је забележено најизраженије погоршање положаја од избијања економске кризе 2008. године, а то су: млади, старији и лица без квалификација и нискоквалификовани. У посматраном периоду 2013-2015 теже запошљива лица која су имала приоритет у укључивању у мере активне политике запошљавања су: незапослени млади до 30 година живота, вишак запослених и незапослена лица старија од 50 година, незапослени без квалификација и нискоквалификовани, особе са инвалидитетом и Роми. У склопу напора да се подстакне радна активација корисника новчане социјалне помоћи, овој категорији лица била је такође посвећена посебна пажња.

Имајући у виду стање у републичком буџету и буџету општине Врњачка Бања у том периоду, најзначајнији ризик који је препознат и који је утицао на успешну реализацију ЛАПЗ-а односио се на динамику финансирања. Ослањање реализације ЛАПЗ-а у потпуности на остале изворе финансирања није било изводљиво, обзиром да је за већину програма било потребно суфинансирање локалним средствима.

Финансијска средства за реализацију посматраних акционих планова обезбеђена су из средстава локалног буџета и из средстава републичког буџета, преко филијала Националне службе за запошљавање. Новчана средства опредељена Одлукама о буџету општине Врњачка Бања у посматраном периоду налазила су се по годинама на следећим позицијама: (2013.) Разделу 1. апропријација буџета 1.27. Реализација ЛАП за запошљавање, функц. клас. 112, konto 463 била су распоређена на следећи начин: 7.000.000,00 динара за реализацију Програма и мера запошљавања за 2012. годину и 3.000.000,00 динара за реализацију Програма и мера запошљавања за 2013 . годину (2014.) Разделу 1. апропријација буџета 1.27. Реализација ЛАП за запошљавање, функц. клас. 112, konto 463 била су распоређена на следећи начин: 11.250.000,00 динара за реализацију ЛАПЗ-а и 1.500.000,00 динара за текуће субвенције приватним предузећима (2015.) 4.2.7. Реализација ЛАП-а за запошљавање; апропријација 4233 – Остали издаци за стручно образовање: 17.000.000,00 динара; 4.11. Фонд за подстицај запошљавања; апропријација 454111 – Текуће субвенције приватним предузећима: 300.000,00 динара (2016.) 4.2.7. Реализација ЛАП-а за запошљавање; апропријација 4233 – Остали издаци за стручно образовање: 13.510.000,00 динара.

ГОДИНА	НАМЕНА СРЕДСТАВА	ПЛАНИРАНА СРЕДСТВА
2013.	<ul style="list-style-type: none"> 7.000.000,00 динара за реализацију Програма и мера запошљавања за 2012. годину 3.000.000,00 динара за реализацију Програма и мера запошљавања за 2013 . годину 	10.000.000,00
2014.	<ul style="list-style-type: none"> 11.250.000,00 динара за реализацију ЛАПЗ-а 1.500.000,00 динара за текуће субвенције приватним предузећима 	12.750.000,00
2015.	<ul style="list-style-type: none"> 17.000.000,00 динара издаци за стручно образовање 300.000,00 динара текуће субвенције приватним предузећима 	17.300.000,00
2016.	<ul style="list-style-type: none"> 13.510.000,00 Програмска активност 0005 – Финансијска подршка локалном економском развоју 9.770.000,00 обезбеђено путем ребаланса буџета 	23.280.000,00
СВЕГА:		63.330.000,00

Програми и мере активне политике запошљавања које су у циљу повећања запослености и смањења незапослености у наведеном периоду финансирани су: (1) Јавни радови: Јавни радови организовани у циљу запошљавања првенствено теже запошљивих незапослених лица и незапослених у стању социјалне потребе, очувања и унапређења радних способности незапослених, као и ради остваривања одређеног друштвеног интереса; (2) Мере активне политике запошљавања за особе са инвалидитетом; (3) Суфинансирање програма или мера активне политике запошљавања предвиђених локалним акционим плановима запошљавања средствима из републичког буџета, (4) Мера стручне праксе намењена незапосленим лицима која се први пут стручно оспособљавају за занимање за која су стекла одређену врсту и степен стручне спреме а ради стицања услова за полагање приправничког/стручног испита, у складу са законом или општим актом послодавца, без заснивања радног односа.

Организациона јединица за послове локалног економског развоја је у наведеном периоду учествовала у изради и праћењу, односно спровођењу 4 јавна рада: (2013.) „Ажурирање електронске базе података учесника у привредним активностима и интернет профилисање учесника у привредним активностима у Општини Врњачка Бања путем формирања е-пословне мреже“, укупне вредности 1.528.568,00 динара, који је упустио 6 особа са инвалидитетом са евиденције НСЗ на период од 6 месеци - послодавац Општинска управа; (2014-2015.) „BFC SEE програм – Ажурирање база података од значаја за повољно пословно окружење“, укупне вредности 1.244.369,31 динара, који је упустио 10 особа са инвалидитетом на период од 3 месеца – извођач Општинска управа; „Уређење јавних површина и одржавање и обнављање јавне инфраструктуре“, укупне вредности 1.563.973,21 динара, који је упустио 19 лица на период од 3 месеца – послодавац Општинска управа; „Уређење јавних површина и одржавање и обнављање јавне инфраструктуре“, укупне вредности 2.057.859,50 динара, који је упустио 25 лица на период од 3 месеца – послодавац ЈП „Нови аутопревоз“.

ЈАВНИ РАДОВИ 2013-2016.				
Р.бр.	Пројекат	Период	Бр. лица	Буџет
1.	Јавни рад „Унапређење локалног пословног окружења“	2016.	26	1.495.530,00
2.	Јавни рад „Промоција спорта као начина живота“	2016.	2	141.000,00
3.	Јавни рад „Ажурирање база података о непокретностима на територији општине Врњачка Бања“	2016.	7	1.839.600,00
4.	Јавни рад „Ажурирање база података од значаја за локални економски развој“	2016.	20	1.741.800,00
5.	Јавни рад „Припрема јавних површина за предстојећу туристичку сезону“	2016.	13	1.678.241,76
6.	Јавни рад „Уређење јавних површина и одржавање и обнављање јавне инфраструктуре и попис непокретности на територији општине Врњачка Бања“	2016.	40	4.346.240,00
7.	„Уређење јавних површина и одржавање и обнављање јавне инфраструктуре“	2015	25	2.057.859,54
8.	„Уређење јавних површина и одржавање и обнављање јавне инфраструктуре“	2015	19	1.563.973,22
9.	„BFC SEE програм – Ажурирање база података од значаја за повољно пословно окружење“	2014-2015	10	1.244.369,31
10.	„Ажурирање електронске базе података учесника у привредним активностима и интернет профилисање учесника у привредним активностима у Општини Врњачка Бања путем формирања е-пословне мреже“	2013-2014	6	1.528.568,00
СВЕГА:			168	17.637.181,83

На основу планираних мера у наведеном периоду у сарадњи са НСЗ реализован је Програм Стручне праксе ЛАПЗ без финансијског учешћа НСЗ за 256 лица. Носилац реализације програма била је Општина Врњачка Бања преко Локалног савета за запошљавање у чијем раду активно учествују представници НСЗ - Испостава Врњачка Бања. Програм стручне праксе трајао је у складу са законом, а најдуже 12 месеци, односно у складу са актом о организацији и систематизацији послова код послодавца, и то:

- до 6 месеци за приправнике са средњим образовањем,

- до 9 месеци за приправнике са вишим или високим трогодишњим образовањем,
- до 12 месеци за приправнике са најмање четворогодишњим високим образовањем.

Током трајања програма стручне праксе Општина Врњачка Бања је ангажованим лицима исплаћивала новчану помоћ у месечном износу од:

- 12.000,00 динара за лица са средњим образовањем,
- 13.000,00 динара за лица са вишим или високим трогодишњим образовањем и
- 15.000,00 динара за лица са најмање четворогодишњим високим образовањем;

У наведеном периоду кроз програм стручне праксе ангажовано је 248 лица са евиденције НСЗ: 2013. године 46 лица, 2014. године 110 лица ангажованих са евиденције НСЗ, 2015. године 24 лица и 2016. године 68 лица.

ПРОГРАМ СТРУЧНЕ ПРАКСЕ	
Година	Број ангажованих лица
2013.	46
2014.	110
2015.	24
2016.	76
СВЕГА	256

У 2014. години започета је и реализација пројекта Националне службе за запошљавање „Повећање делотворности политике запошљавања према угроженим групама „ финансираном из фондова IPA 2012 којим је превиђено постављање ЦИПС-ова као и увођење клубова за активно тражење посла. У пројекту је учешће узела и локална самоуправа обезбеђивањем простора за постављање ЦИПС-ова и простора са пратећом инфраструктуром за Клуб за активно тражење посла. Даља реализација овог пројекта очекује се у наредном периоду.

IV ПРИОРИТЕТИ И ЦИЉЕВИ ЗА РЕАЛИЗАЦИЈУ ЛАПЗ 2017.

1. ЦИЉЕВИ И ПРИОРИТЕТИ НАЦИОНАЛНОГ АКЦИОНОГ ПЛАНА ЗА ЗАПОШЉАВАЊЕ ЗА 2017. ГОДИНУ

Подршка успостављању ефикасног, стабилног и одрживог тренда раста запослености до краја 2020. године, уз усклађивање политике запошљавања и институција тржишта рада са тековинама Европске уније (ЕУ), што представља основни циљ политике запошљавања, пружиће се кроз остваривање појединачних циљева политике запошљавања у 2017. години који су усмерени на:

- I Побољшање услова на тржишту рада и унапређење институција тржишта рада,
- II Подстицање запошљавања и социјалног укључивања теже запошљивих лица и подршку регионалној и локалној политици запошљавања,
- III Унапређење квалитета радне снаге и улагање у људски капитал.

На одређивање конкретних приоритета за деловање у оквиру овако дефинисаних циљева утичу многобројни фактори, од којих су најзначајнији:

- стање на тржишту рада на основу показатеља Анкете о радној снази,
- идентификовани кључни изазови и препреке на странама тражње за радом и понуде рада,
- друге информације о текућим и очекиваним кретањима на тржишту рада које потичу од Националне службе за запошљавање, Републичког завода за статистику, домаћих и међународних организација и научних института који прате тржиште рада и политику запошљавања у Републици Србији,
- нови институционални оквир који се успоставља кроз примену реформског пакета Владе и његове очекиване импликације на трендове и структуре на тржишту рада.

2. ПРИОРИТЕТИ И ЦИЉЕВИ ЛОКАЛНОГ АКЦИОНОГ ПЛАНА ЗА ЗАПОШЉАВАЊЕ ЗА 2017. ГОДИНУ

ПРИОРИТЕТИ ¹²		
1.	2.	3.
Повећање запослености на територији општине (COP 1.1.)	Социјална инклузија и смањење сиромаштва (COP 3.1., 3.2., 3.4., 3.5., 3.6.)	Развој људских ресурса (COP 4.1., 4.2., 4.3.)
ЦИЉЕВИ		
1.1. Одрживо повећање запослености, нарочито у приватном сектору	2.1. Подстакнута запошљивост и запошљавање теже уписливих лица (жене, Роми, ОСИ и дугорочно незапослених лица)	3.1. Подршка даљој реформи система средњег стручног образовања, унапређењу система образовања одраслих и успостављању система кратких обука на тржишту рада
1.2 Створени услови за запошљавање младих	2.2. Психосоцијална подршка у процесу запошљавања осетљивих категорија незапослених лица	3.2. Ојачани материјално-технички и људски ресурси факултета, средњих стручних школа, НВО сектора и других испоручилаца обуке у погледу одговора на потребе тржишта рада
1.3 Оснажена улога Локалног савета за запошљавање	2.3 Дизајниране и унапређене мере социјалне заштите које подржавају активне мере запошљавања	3.3 Оснажено каријерно вођење и саветовање и практична настава у средњим школама и факултетима
1.4 Смањена сива економија		
1.5 Упошљени вишкови запослених		

¹² Приоритети Локалног акционог плана су у сагласности са Стратегијом одрживог развоја општине Врњачка Бања 2013-2023. године

3. ПРОГРАМИ И МЕРЕ АКТИВНЕ ПОЛИТИКЕ ЗАПОШЉАВАЊА

3.1. Програм „Локални економски развој“ и мере у оквиру програма Стратегије одрживог развоја општине Врњачка Бања 2013-2023. године

ПРОГРАМ	ЛОКАЛНИ ЕКОНОМСКИ РАЗВОЈ
Шифра	1501
Сектор	Економска и развојна политика
Сврха	Обезбеђивање стимулативног оквира за пословање и адекватног привредног амбијента за привлачење инвестиција
Шифра	Назив програмске активности
0001	Подршка постојећој привреди
0002	Унапређење привредног амбијента
0003	Подстицаји за развој предузетништва
0004	Одржавање економске инфраструктуре
0005	Финансијска подршка локалном економском развоју

ПРИОРИТЕТ 1. ПОВЕЋАЊЕ ЗАПОСЛЕНОСТИ НА ТЕРИТОРИЈИ ОПШТИНЕ (СОР 1.1.)											
Циљ 1.1. Одрживо повећање запослености, нарочито у приватном сектору											
Бр. мере	Прог. активност	Мера	Носиоци активности	Финансијска средства	Извор финансирања	Рок	Индикатори исхода			Ризици	План за ублажавање
							Индикатор	Циљна вредност	Верификација		
1.	ПА 0001 ПА 0003	Субвенције послодавцима за отварање нових радних места	ЈЛС ЛСЗ ЛЕР НСЗ	300.000,00	Буџет ЈЛС	2017-2018 ¹³	Број запослених на новоотвореним радним местима за које послодавац добија субвенције	30 запослених на новоотвореним радним местима	База података ЛЕР-а о додељеним субвенцијама	Не достављање доказа о измиреним обавезама по основу пореза на зараде	Благовремено подсећање корисника на рокове
2.	ПА 0005	Субвенције за самозапошљавање	ЈЛС ЛСЗ НСЗ	2.000.000,00	Буџет ЈЛС Буџет РС	2017.	Број ново запослених	10	Евиденција НСЗ	Недовољан број заинтересованих незапослених лица	Информисање и анимирање потенцијалних корисника путем квалитетне медијске кампање и директне комуникације са њима
3.	ПА 0002	Маркетинг и промоција инвестиционих потенцијала	ЈЛС ЛЕР СИЕРА РРА	1.000.000,00	Буџет ЈЛС	Континуирано	Процент буџета који се одваја за промоцију инвестиционих потенцијала општине	0,1%	Одлука о буџету	Неостваривање прихода	Ребаланс буџета како би се подигла ликвидност буџета у оквиру реално планираних прихода
							Број контактираних и заинтересованих инвеститора	10	База података ЛЕР, РАС, РРА	Сарадња заинтересованих страна је недовољна	

¹³ Закључно са 20.02.2018. године (Уговор о додели субвенције за отварање нових радних места бр. 110-256/15 од 04.08.2015. године)

										доносиоце одлука	
							Број нових инвестиција	1	Пословни портал Врњачке Бање	Недовољна ангажованост локалне самоуправе у погледу подршке	Појачана комуникација са органима ЈЛС. Стална промоција користи које произилазе из инвестиције за општину Врњачка Бања. Формиран и активан Тим за подршку инвеститору.
							Број нових радних места	20	Евиденција НСЗ	Кашњење са почетком рада	

Циљ 1.2. Створени услови за запошљавање младих

Бр. мере	Прог. активност	Мера	Носиоци активности	Финансијска средства	Извор финансирања	Рок	Индикатори исхода			Ризици	План за ублажавање
							Индикатор	Циљна вредност	Верификација		
4.	ПА 0005	Стручно оспособљавање лица без радног искуства за стечени степен образовања	ЈЛС ЛСЗ НСЗ	7.000.000,00 ¹⁴ 2.460.000,00	Буџет ЈЛС	2017.	Број реализованих професионалних радних пракси уз финансијску подршку локалне самоуправе.	15 приправника волонтера са радним искуством	Евиденција НСЗ	Приоритизација расхода	Ребаланс буџета како би се подигла ликвидност буџета у оквиру реално планираних прихода
5.	ПА 0005	Програм стручне праксе код приватног послодавца	ЈЛС ЛСЗ НСЗ	400.000,00 (учешће ЈЛС)	Буџет ЈЛС Буџет РС Донатори	Континуирано	Број реализованих стручних пракси код приватног послодавца	50 стручних пракси	Евиденција НСЗ	Недовољна заинтересованост руководства за овом мером	Промоција користи које произилазе из обука овог типа
6.	ПА 0005	Програм стицања практичних знања	ЈЛС ЛСЗ НСЗ	-	Буџет ЈЛС Буџет РС	Континуирано	Број корисника	10 корисника	Евиденција НСЗ	Недовољна финансијска средства	Суфинансирање од стране ЈЛС

¹⁴ Пренете обавезе из 2015. године

7.	ПА 0005	Развој предузетничког духа код младих	ЈЛС ЛСЗ КЗМ ЛЕР НСЗ Клуб привредника	-	Пројекти Буџет ЈЛС Буџет РС	Континуирано	Број младих који су укључени у програм	10	База података КЗМ	Недовољна финансијска средства	Суфинансирање од стране ЈЛС
							Број младих који је покренуо сопствени бизнис	2	АПР		

Циљ 1.3. Оснажена улога Локалног савета за запошљавање

Бр. мере	Прог. активност	Мера	Носиоци активности	Финансијска средства	Извор финансирања	Рок	Индикатори исхода			Ризици	План за ублажавање
							Индикатор	Циљна вредност	Верификација		
8.	ПА 0003	Одрживо оснаживање Локалног савета за запошљавање	ЈЛС ЛСЗ ЛЕР НСЗ	-	Пројекти	Континуирано	Број одржаних састанака	4 састанка годишње	Записници ЛСЗ	Недовољна подршка услед недостатка финансијских средстава	Ребаланс буџета како би се подигла ликвидност буџета у оквиру реално планираних прихода
							Број реализованих закључака	4 реализована закључка годишње	Записници ОВ Сл. листови		

Циљ 1.5. Упошљени вишкови запослених

Бр. мере	Прог. активност	Мера	Носиоци активности	Финансијска средства	Извор финансирања	Рок	Индикатори исхода			Ризици	План за ублажавање
							Индикатор	Циљна вредност	Верификација		
9.	ПА 0002	Превенција незапослености	НСЗ ЈЛС ЛЕР	Нису потребна	НСЗ	Континуирано	Састанци руководства фири у потреби са тимом за превенцију вишкова	-	Евиденција НСЗ	Недовољна заинтересованост руководства у потреби за овом мером	Стална промоција користи које произилазе из сарадње са тимом за превенцију вишкова.
								-			
10.	ПА 0002	Клуб за тражење посла	НСЗ ЈЛС ЛЕР	Нису потребна средства	НСЗ	Континуирано	Број спроведених обука	1	Евиденција НСЗ	Недовољан одзив незапослених лица на евиденцији НСЗ	Стална промоција користи које произилазе из обука овог типа
							Број полазника који су успешно завршили обуку	12-15	Евиденција НСЗ		

11.	ПА 0002	Радионица за стицање вештина за поновно запошљавање након губитка посла	НСЗ ЈЛС ЛЕР	Нису потребна средства	НСЗ	Континуирано	Број спроведених обука	-	Евиденција НСЗ	Недовољан одзив незапослених лица на евиденцији НСЗ	Стална промоција користи које произилазе из обука овог типа
							Број полазника који су успешно завршили обуку	1-2 (у филијали НСЗ Краљево)			
12.	ПА 0003	Обука за развој предузетништва	НСЗ ЈЛС ЛЕР	Нису потребна средства	НСЗ	Континуирано	Број спроведених обука	1	Евиденција НСЗ	Недовољна финансијска средства	Суфинансирање од стране ЈЛС
							Број полазника који су успешно завршили обуку	40-50			
13.	ПА 0002	Обука за активно тражење посла (АТП-1)	НСЗ ЈЛС ЛЕР	Нису потребна средства	НСЗ	Континуирано	Број спроведених обука	4 24 (2 месечно)	Евиденција НСЗ	Незаинтересованост незапослених лица	Стална промоција користи које произилазе из обука овог типа и индивидуални разговори са незапосленима
							Број полазника који су успешно завршили обуку	60 360 (15 по обуци)			
14.	СОП 3.6.	Субвенције за запошљавање технолошких вишкова	ЈЛС ЛЕР НСЗ	-	Пројекти Буџет ЈЛС Буџет РС		Број корисника субвенције	10	Евиденција корисника НСЗ	Недовољна финансијска средства	Суфинансирање од стране ЈЛС

3.2. Програм социјалне инклузије

ПРИОРИТЕТ 2. СОЦИЈАЛНА ИНКЛУЗИЈА (СОП 3.1., 3.2., 3.4., 3.5., 3.6.)

Циљ 2.1. Подстакнута запошљивост и запошљавање теже упосливих лица (жене, Роми, ОСИ, дугорочно незапослених лица и корисника НСП¹⁵)

Бр. мере	Вега са СОП	Мера	Носиоци активности	Финансијска средства	Извор финансирања	Рок	Индикатори исхода			Ризици	План за ублажавање
							Индикатор	Циљна вредност	Верификација		
15.	СОП 3.6.	Ангажовање незапослених лица са евиденције НСЗ путем јавних радова	ЈЛС ЛЕР НСЗ ЦСР	2.550.000,00	Буџет РС Буџет ЈЛС	Континуирано	Број ангажованих лица из категорије теже упосливих	25	Одлука НСЗ о одобрењу ЈР	Отступања од термин плана ЈР	Стално праћење и консултације са именованим координаторима ЈР

¹⁵ Новчана социјална помоћ Центра за социјални рад

16.	COP 3.6.	Јавни радови за особе са инвалидитетом	НВО-ОСИ ЛЕР НСЗ	1.000.000,00	Буџет РС	2017.	Број ангажованих особа са инвалидитетом	10	Одлука НСЗ о одобрењу ЈР ОСИ	Недовољна заинтересованост ОСИ за ангажовање путем ЈР	Информисање и анимирање ОСИ путем директне комуникације са њима
17.	COP 3.6.	Испитивање могућности оснивања Предузећа за професионалну рехабилитацију и запошљавање особа са инвалидитетом од стране Општине Врњачка Бања	ЈЛС ЛЕР НСЗ СУПОСИ	Нису потребна средства	Буџет фонд за професионалну рехабилитацију и запош. ОСИ	2017.	Израђен елаборат о могућности оснивања наведеног предузећа	ДА	Општински сајт Архива	Пробијање временског рока израде Елабората о могућностима оснивања наведеног предузећа	Појачана комуникација чланова радне групе са органима ЈЛС
18.	COP 3.6.	Субвенције за запошљавање незапослених лица из категорије теже запосљивих	ЦСР ЈЛС ЛЕР НСЗ СУПОСИ	-	Буџет РС	2017.	Број корисника субвенције	10	Евиденција корисника НСЗ	Сарадња заинтересованих страна је недовољна	Појачана комуникација између заинтересованих страна укључујући и локалне доносиоце одлука
19.	COP 3.6.	Запошљавање теже запосљивих лица кроз суфинансирање програма/мера АПЗ из буџета РС	ЈЛС НСЗ	1.500.000,00	Буџет ЈЛС	Континуирано	Број корисника	25	Евиденција НСЗ	Недовољна финансијска средства	Суфинансирање од стране ЈЛС

3.3. Програм преквалификације, доквалификације и специјализације

ПРИОРИТЕТ 3. УЛАГАЊЕ У ЉУДСКИ КАПИТАЛ (COP 4.1., 4.2., 4.3.)

Циљ 3.1. Подршка даљој реформи система средњег стручног образовања, унапређење система образовања одраслих и успостављање система кратких обука на тржишту рада

Бр. мере	Вежа са COP	Мера	Носиоци активности	Финансијска средства	Извор финансирања	Рок	Индикатори исхода			Ризици	План за ублажавање	
							Индикатор	Циљна вредност	Верификација			
20.	COP 4.3.2.	Преквалификација	УТШ Ресорно министарство за просвету	-	Буџет РС	Континуирано	Број уписаних полазника	Туристички техничар	5	Конкурс УТШ Резултати конкурса	Недовољна финансијска средства	Суфинансирање од стране ЈЛС
								Угоститељски техничар	5			
								Кулинарски техничар	5			

								Конобар	10			
								Кувар	10			
								Посластичар	10			
21.	COP 4.3.2.	Доквалификација						Туристички техничар	15			
								Угоститељски техничар	15			
								Кулинарски техничар	20			
22.	COP 4.3.2.	Специјализација						Конобар специјалиста	10			
								Кувар специјалиста	10			
								Посластичар специјалиста	10			
								Туристички организатор	10			

3.4. Програми и мере Локалног акционог плана за младе 2015-2019. за 2017. годину

ПРИОРИТЕТ 3. Развијени и очувани људски ресурси (COP 3.1.)											
Циљ 2.6. Подстицај запошљавања младих											
Бр. мере	Прог. активност	Мера	Носиоци активности	Финансијска средства	Извор финансирања	Рок	Индикатори исхода			Ризици	План за ублажавање
							Индикатор	Циљна вредност	Верификација		
30.	ЛАПМ 2.6.	Успостављени одрживи сервиси за олакшано запошљавање младих	КЗМ	-	Буџет ЈЛС МОС Пројекти	2017-2019	Број едукација Број младих који посећују едукације	10 едукација 250 младих	Евиденција корисника Фотографије Извештаји Базе података	Недовољна финансијска средства	Обезбедити потребна средства кроз аплицирање ка домаћим и ЕУ фондовима
31.	ЛАПМ 2.6.	Унапређење рада КЗМ	КЗМ	100.000,00 по години	Буџет ЈЛС МОС	2017-2019	Број младих који користе услуге КЗМ Број реализованих активности Број представа , проба, изложби, број посетилаца	500 младих по години	Сајт КЗМ Друштвене мреже Медији (штампани и електронски)	Недовољна заинтересованост руководства у потреби за овом мером	Стална промоција користи које произилазе из постојања и рада КЗМ

32.	ЛАПМ 2.6.	Едукације за стицање вештина неопходних за успешно запошљавање	КЗМ НСЗ	500.000,00 по години	Буџет ЈЛС Пројекти	2017-2019	Број младих	10 едукација 250 младих	Потребе за овом мером су веће од финансијских и организационих капацитета за њено спровођење	Појачана комуникација између заинтересованих страна укључујући и локалне доносиоце одлука
33.	ЛАПМ 2.6.	Едукације у циљу промоције омладинског предузетништва	КЗМ НСЗ	300.000,00 по години	Буџет ЈЛС МОС Пројекти	2017-2019	Број младих	10 едукација 250 младих	Недовољна заинтересованост младих	Појачана промоција омладинског предузетништва и издвајање већих финансијских средстава за ову меру

IV ЦИЉНЕ ГРУПЕ¹⁶

На основу анализа индикатора тржишта рада од избијања економске кризе 2008. године, забележено је најизраженије погоршање положаја три групе незапослених на тржишту рада, а то су млади, старији и лица без квалификација и нискоквалификовани. Од 2013. године, бележи се извесно побољшање положаја већине рањивих група осим младих. Међутим, у току 2017. године, због активности на довршетку процеса приватизације и рационализације броја запослених у јавном сектору, очекује се погоршање положаја лица старијих од 50 година, као и лица без стручних квалификација.

У 2017. години теже запошљива лица која ће имати приоритет у укључивању у мере активне политике запошљавања су: незапослени млади до 30 година живота, вишак запослених и незапослена лица старија од 50 година, незапослени без квалификација и нискоквалификовани, особе са инвалидитетом и Роми. У склопу напора да се подстакне радна активација корисника новчане социјалне помоћи, овој категорији лица такође ће бити посвећена посебна пажња.

Међутим, у програме и мере активне политике запошљавања потребно је укључивати и остала теже запошљива лица и посебно осетљиве категорије незапослених као што су: дугорочно незапослени, жене, рурално становништво, избегла и расељена лица, повратници према споразуму о реадмисији, деца без родитељског старања, жртве породичног насиља и трговине људима, самохрани родитељи, супружници из породице у којој су оба супружника незапослена, родитељи деце са сметњама у развоју и сл. на начин којим се омогућава њихова интеграција на тржиште рада и побољшање квалитета живота. Незапослена лица на евиденцији Националне службе која задовољавају опште и посебне услове за укључивање на обуку. Приоритет за укључивање у обуке имају теже запошљива лица као што су: дугорочно незапослена лица, односно лица која су незапослена дуже од 12 месеци, незапослени без квалификација или нискоквалификовани, млади до 30 година живота, вишак запослених и старији од 50 година живота, жене, рурално становништво, особе са инвалидитетом, Роми, корисници новчане помоћи.

¹⁶ Национални акциони план запошљавања за 2016. годину („Службени гласник РС”, број 82/2015)

V РИЗИЦИ ЗА РЕАЛИЗАЦИЈУ ЛАПЗ-а 2017¹⁷

Спољни фактори/ризичи су они који се налазе ван оквира ЛАПЗ и које је тешко или немогуће контролисати, односно то су фактори из окружења (политичка ситуација, природне катастрофе, корупција, итд.). Спољни ризици могу, ако се појаве или изазову, да доведу до проблема у достизању планираних циљева.

Унутрашњи ризици су они који подлежу контроли у оквиру плана. Може се радити о практичним стварима као што су кашњење у достави средстава, промене запослених, или слично. У највише случајева добро управљање реализацијом плана може да минимизира ефекте ових интерних ризика.

У складу са напред наведеним, а имајући у виду стање у републичком буџету и буџету општине Врњачка Бања, најзначајнији ризик који може утицати на успешну реализацију ЛАПЗ-а односи се на динамику финансирања. Ослањање реализације ЛАПЗ-а у потпуности на остале изворе финансирања није изводљиво, обзиром на чињеницу да је за већину програма потребно суфинансирање локалним средствима.

¹⁷ Израда локалног акционог плана запошљавања, UNDP Србија, Београд, 2010. године, стр. 45.

VI ФИНАНСИЈСКА СРЕДСТВА ЗА РЕАЛИЗАЦИЈУ ЛАПЗ-а 2017

Финансирање програма и мера ЛАПЗ ће се обезбедити:

- из средстава локалног буџета;
- из средстава републичког буџета, преко филијала Националне службе за запошљавање;
- из специфичних донација предузећа и партнера из приватног сектора;
- из средстава иностраних донатора, средстава ЕУ преко фонда претприступног инструмента помоћи (у даљем тексту: IPA);
- из других извора.

Локална финансијска средства

Новчана средства биће опредељена Одлуком о буџету општине Врњачка Бања у 2017. години на следећим позицијама:

- Реализација ЛАП за запошљавање
 - Програмска активност 0005 – Финансијска подршка локалном економском развоју – 16.500.000,00 динара.

Потребна додатна локална финансијска средства биће обезбеђена ребалансом буџета општине Врњачка Бања за 2017. годину.

Подршка из других извора

Средства републичког буџета која су намењена за реализацију мера ЛАПЗ-а реализоваће се са раздела ресорног министарства, посредством Националне службе за запошљавање – Филијала Краљево.

Други фондови чија се средства могу користити¹⁸

Буџетски фонд за професионалну рехабилитацију и запошљавање особа са инвалидитетом

Посебном Одлуком Владе Србије („Службени гласник РС”, број 36/10) основан је Буџетски фонд чија средства служе за подстицање запошљавања и професионалну рехабилитацију незапослених особа са инвалидитетом, рефундацију зарада особа са инвалидитетом запослених у предузећу за професионалну рехабилитацију и запошљавање особа са инвалидитетом, побољшање услова рада, унапређење производних програма, увођење стандарда,

¹⁸ Израда локалног акционог плана запошљавања, UNDP Србија, Београд, 2010. године, стр. 50.

побољшање квалитета производа и пружених услуга, прилагођавање радних места, и посебне облике запошљавања и радног ангажовања особа са инвалидитетом. Овим фондом управља ресорно министарство.

Фонд за запошљавање младих

Споразумом између UNDP и НСЗ, при НСЗ је основан Фонд за запошљавање младих, чији је циљ да пружи помоћ оним младим људима којима је потребна посебна подршка, као што су то лица без квалификација или са ниским квалификацијама, особе са инвалидитетом, Роми, повратници у поступку реадмисије и избеглице и расељена лица. Поред средстава из републичког буџета, која су намењена активним мерама запошљавања, Фонд се финансира и из донације шпанског Фонда за остваривање миленијумских циљева развоја, донације Владе Италије и Фонда за отворено друштво. Формиран је Одбор за управљање Фондом који одобрава процедуре и критеријуме за коришћење средстава Фонда. Средства Фонда користе се за финансирање активних мера запошљавања намењених младима, као што су различите врсте обука (у институцији, на радном месту), субвенције за запошљавање, и помоћ приликом покретања сопственог посла.

VII ПРАЋЕЊЕ И ОЦЕНА ЕФЕКТА

Праћење и оцена ефеката, односно мониторинг и евалуација представљају саставни део ЛАПЗ-а, и за њих је потребно предвидети одређена финансијска средства.

Праћење и оцену ефеката програма и мера овог акционог плана вршиће Локални савет за запошљавање. Обавезују се носиоци активности за спровођење програма и мера, извођачи радова и актери који буду укључени у спровођење програма и мера да Локалном савету за запошљавање по окончању активности, односно захтеву Локалног савета за запошљавање, доставе коначне, односно периодичне извештаје о реализацији тих програма и мера.

VIII НОСИОЦИ ПОСЛОВА РЕАЛИЗАЦИЈЕ ЛАПЗ-а 2017

Носиоци активности, у складу са утврђеним програмима и мерама, јесу:

1. Локална самоуправа
2. Национална служба за запошљавање – филијала Краљево;
3. Локални савет за запошљавање;
4. Организациона јединица ОУ задужена за послове ЛЕР-а
5. Привредни савет;
6. Савет за унапређење положаја особа са инвалидитетом;

7. Канцеларија за младе
8. Клуб привредника;
9. Извођачи радова и актери који буду укључени у спровођење појединачних програма и мера;